

LOVIISAN KÄVELYN JA PYÖRÄLIIKENTEEN EDISTÄMISOHJELMA

LOPPURAPORTTI 12/2021



TYÖN SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	3
EDISTÄMISTYÖN LÄHTÖKOHDAT	4
NYKYTILA	11
VISIO JA TAVOITTEET	25
Kävelyn kehittämislinjaukset	28
Pyöräilyn kehittämislinjaukset	38
TOIMENPIDEOHJELMA	46
EDISTÄMISTYÖN SEURANTA	52
LIITTEET	



Tiivistelmä

Loviisan kaupungin kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman tavoitteena on lisätä kävelyn ja pyöräilyn määrää arjen matkoilla sekä parantaa kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Ohjelma ohjaa osaltaan alueen maankäytön sekä liikenteen kehittämistä.

Ohjelmassa on määritelty yleiset sekä määrälliset tavoitteet kävelyn ja pyöräilyn edistämistyölle. Tavoitteiden määrittely pohjautuu vahvasti työn aikana toteutettuun vuoropuheluun. Edistämistyön lähtökohdaksi on määritelty kävelyn ja pyöräilyn visio, jota jalkautetaan kulkutapoja koskevilla yhteisillä tavoitteilla sekä kulkutapakohdaisilla tarkentavilla kirjauksilla.

Visio: **"Kävely ja pyöräily ovat turvallisia arjen liikkumistapoja, jotka edistävät loviisalaisten hyvinvointia."**

Edistämistyön päätavoitteet: **Liikkumisen turvallisuus, Arjen sujuvuus ja Asukkaiden hyvinvointi.**

Loviisan kaupunki tavoittelee jalankulun ja pyöräiliikenteen matkojen yhteismäärän kasvua 30 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Edistämishjelma linjaa tavoitteiden rinnalla keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Keinot on kuvattu toimenpideohjelmalla, joka on jaoteltu neljään kokonaisuuteen: maankäyttö ja palveluverkko, infrastruktuuri ja olosuhteet, asenteet ja liikkumistottumukset sekä yhteinen tahtotila.

Yhteinen tahtotila on kävelyn ja pyöräilyn edistämistyön perusta. Ohjelman käsittely virallisella tasolla sitouttaa niin virkahenkilöitä kuin luottamushenkilöitäkin pyrkimään kohti asetettuja tavoitteita. Yhteinen tahtotila, riittävä rahoitus ja resurssit mahdollistavat tavoitteellisen ja suunnitelmallisen edistämistyön poikkihallinnollisesti. Edistämistyön seurannan avulla nähdään, miten kunta etenee kohti asetettuja tavoitteita.



RAMBOLL

Loviisan kaupungin kävelyn ja pyöräiliikenteen edistämishjelman laatiminen käynnistettiin huhtikuussa 2021.

Suunnittelutyön ohjausryhmään ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

- Markus Lindroos, Loviisan kaupunki
- Suvi Peltola, Loviisan kaupunki
- Päivi Hämäläinen, Loviisan kaupunki
- Karolina Hovi, Loviisan kaupunki
- Sofie Klawér-Kallio, Loviisan kaupunki
- Herkko Jokela, Uudenmaan ELY-keskus
- Miikko Santala, Uudenmaan ELY-keskus
- Kati Hyvärinen / Virpi Ansio, Traficom

Ohjausryhmä on kokoontunut työn aikana neljä kertaa virtuaalisesti Teams-yhteydellä.

Ohjelman laadinnasta on vastannut konsulttina Ramboll Finland Oy, josta työn toteutuksesta vastasivat Anna Kirjanen, Anne Herranen, Matti Pönkänen, Inna Ampuja ja Tapio Kinnunen.

Edistämistyön lähtökohdat



Tavoitteet ja linjaukset

Erilaisilla ohjaustoimilla tavoitellaan merkittävää siirtymää henkilöautoliikenteen matkoista kestäviin kulkutapoihin.

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen pohjautuu vahvasti valtakunnallisiin ilmastotavoitteisiin. Ekologisen kestävyuden lisäksi liikennejärjestelmältä ja sitä tukevalta yhdyskuntarakenteelta vaaditaan sosiaalista, tasa-arvoista ja turvallista kestävyttä sekä yhteiskuntataloudellisesti resurssitehokasta kestävyttä.

Kunnat ja kaupungit toimivat läheisemmässä vuorovaikutuksessa asukkaidensa kanssa. Tärkeimpiä toimia kestävien kulkutapojen suosion kasvattamiseen ovat turvallisen ja miellyttävän infran rakentaminen sekä liikkumistottumuksiin vaikuttaminen kaavoituksen ja liikkumisen ohjauksen keinoin.

Raportin liitteessä 1 on kuvattu valtakunnallisia sekä alueellisia tavoitteita ja linjauksia, jotka ohjaavat kävelyn ja pyöräilyn edistämistyötä Loviisassa.

Valtakunnallinen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma

Fossiilittoman liikenteen tiekartta

12-vuotinen valtakunnallinen liikennejärjestelmä-suunnitelma, tavoitteet ja strategiset linjaukset

Liikenteen verotuksen uudistaminen

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 - Toimeenpanosuunnitelma

Kaikki liikennemuodot kattava liikenneturvallisuusstrategia

Kansainväliset ilmastopöimukset

Kansallinen energia- ja ilmastostrategia

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma

Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartta

Kaupunkistrategia

Hyvinvointisuunnitelma

Liikenneturvallisuus-suunnitelma

Kestävä kaupunki -ohjelma

Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopöimus

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma

Kaupungin muut toimialakohtaiset ohjelmat, strategiat, tavoitteet ja visiot



Tavoitteita tukevat

toimenpiteet

Kaupunkistrategia sekä kaupungin omat selvitykset ja ohjelmat

Kaupungin vision mukaan Loviisa on Suomen paras pikkukaupunki, josta löytyy merellistä asumisidylliä, elinvoimaisia kyliä ja luonnonrauhaa. Kaupunkistrategian (2017–2022) keskeisiä tavoitteita on luoda kaupunkiin elinvoimaa, toimeentuloa ja viihtyisyyttä sekä edistää terveyttä ja hyvinvointia. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen tukee osaltaan asetettua tavoitetta.

Kestävä kaupunki -ohjelma 2019–2023

Loviisa on mukana ympäristöministeriön Kestävä kaupunki -ohjelmassa, joka edistää kaupunkien ja kuntien kestävästä kehityksestä sekä käytännön kaupunki-kehittämisen, että strategisen johtamisen tasolla. Pääteemoina ohjelmassa ovat vähähiilisyys, älykkyyys, terveellisyys ja sosiaalinen kestävyys.

Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimus

Loviisan kaupunki päätti kesäkuussa 2018 liittyä kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimukseen ([Covenant of Mayors for Climate & Energy](#)). Sopimuksessa on sitouduttu EU:n ilmasto- ja energiatavoitteiden toteuttamiseen omalla alueellaan.

”Loviisa – pieni kaupunki, suuria elämyksiä”

Liikkuva-hankkeet

- Kaikki Loviisan kaupungin perusopetuksen koulut ovat olleet mukana valtakunnallisessa Liikkuva koulu -hankkeessa vuosina 2016–2019. Toiminta on aktiivista edelleen, ja laajentunut Liikkuva varhaiskasvatus ja Liikkuva opiskelu -hankkeisiin.

Loviisan liikenneturvallisuuksuunnitelma (2016)

Suunnitelmassa esille nostettuja toimenpiteitä:

- ”Keskustan jalankulun ja pyöräilyverkoston kokonaissuunnitelman laatiminen.”
- ”Pyöräpysäköinnin kehittäminen kunnan palvelupisteissä (esim. nuorisotilat).”
- Tempaukset ja tapahtumat kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi
- Toimenpidelistalla useampia jalankulun ja pyöräilyliikenteen väylän rakennustarpeita.

Hyvinvointisuunnitelma 2021–2024

Loviisa on laatinut yhdessä Lapinjärven kanssa hyvinvointisuunnitelman, jonka tarkoituksena on edistää asukkaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia. Suunnitelman painopistealueet ovat asukkaiden osallisuus, ehkäisevä toiminta ja oikea-aikaiset palvelut sekä hyvinvointia tukeva ympäristö kestävä kehitys huomioiden.

Sekä pyöräliikenteen että jalankulun edistäminen tukee hyvinvointisuunnitelman eri painopisteitä, joko suoraan tai välillisesti. Monipuoliset ja turvalliset liikkumisen mahdollisuudet kannustavat liikkumaan ja samalla tarjoavat monille positiivisia terveydellisiä vaikutuksia niin fyysiseen kuntoon kuin psyykkiseen jaksamiseen. Usein jalan ja pyörällä liikkuminen on myös sosiaalinen tapahtuma sekä lapsille tärkeä keino oppia itsenäistä liikkumista.

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on resurssiviisautta parhaimmillaan

Edullisuus

Kävely ja pyöräily ovat edullisia kulkumuotoa niin liikkujalle itselleen kuin yhteiskunnalle. Ne edistävät tasapuolisia liikkumismahdollisuuksia.

Ekologisuus

Kävely ja pyöräily säästävät ympäristöä. Saasteettomina ja meluttomina kulkumuotoina ne eivät kuluta uusiutumattomia luonnonvaroja.

Terveellisyys

Kävely ja pyöräily ovat helppoja tapoja lisätä arkiliikuntaa. Ne tuovat positiivisia vaikutuksia niin julkiseen terveyshuoltoon kuin työnantajille.

Turvallisuus

Kävelyn ja pyöräilyn yleistyminen parantaa liikenneturvallisuutta. Myös autoliikenteen sujuvuus paranee, kun jalankulun ja pyöräiliikenteen järjestelyt suunnitellaan hyvin.

Viihtyisä ja houkutteleva kaupunki

Laadukkaat kävely- ja pyöräilyolosuhteet ovat menestyvän ja houkuttelevan kaupungin perusaineksia. Katutilan uudelleen järjestely kävelylle ja pyöräiliikenteelle sopivaksi tehostaa tilan käyttöä ja mahdollistaa elävän kaupungin. Matkailu ja kauppakin kiittävät!



RAMBOLL

Kävelyn ja pyöräilyn hyötyjä

Hyvinvoinnin, terveyden, fyysisen toimintakyvyn ja kunnon edistäminen

Energia-, ympäristö- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden edistäminen

Kansantaloudellisten säästöjen saavuttaminen

Liikennejärjestelmän toimivuus ja turvallisuus

Viihtyisän ja elinvoimaisen ympäristön luominen

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen

Lähde: Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma (LVM 5/2018)



Miksi kestäväää liikkumista (1/3)

Kävelyn ja pyöräilyn edistämällä on useita positiivisia vaikutuksia liikenteen kokonaisturvallisuuteen ja sitä kautta myös toivottu vähentävä vaikutus liikenneonnettomuuksien määrään ja niiden vakavuuteen. Aktiivisten kulkutapojen käytön kasvu edistää kokonaisturvallisuutta autoilijoiden oppiessa huomioimaan kävellessä ja pyöräillen liikkuvia paremmin liikenteessä. Aktiivisten kulkutapojen käytön lisääntyessä autoilija on itse yhä useammin kävelijä tai pyöräilijä.

Loviisassa tapahtuvat tieliikenteen loukkaantumiset ja kuolemat aiheuttavat vuosittain yhteiskunnalle noin 7,3 miljoonan euron kustannukset. Kustannukset muodostuvat reaalityaloudellisista kustannuksista ja yksilön hyvinvoinnin menetyksestä. Loviisan kaupungin osuus kustannuksesta on vuosittain noin 900 000 €. ([Tilastokeskus](#), [Väylävirasto](#), [Tiehallinto](#))

7,3
M€/vuosi
(0,9 M€/vuosi)

Muita kestävämmään liikkumiseen ohjaavan yhdyskuntarakenteen kustannuksia aiheuttaa muun muassa seuraavista:

- Moottoriliikenteen aiheuttamat päästöt ja haitta viihtyisyydelle erityisesti taajamissa
→ mm. pakokaasut, rengaskuluma, katupöly ja melu
- Tien runsas kuluminen ja kunnossapito
- Kunnallistekniikan ja laadukkaiden palvelujen tuottamisen kustannustehokkuus
→ mm. koulukuljetukset, joukkoliikenne



RAMBOLL

Miksi kävelyyn ja pyöräilyyn panostaminen kannattaa?

Lähes jokainen matka alkaa ja päättyy kävellessä.

Vain neljäsosa aikuisista liikkuu tarpeeksi. Kävely ja pyöräily ovat aktiivisia liikennemuotoja ja tukevat työkyvyn säilymistä.

Jokainen pyöräilty kilometri tuo säästöjä mm. pidentyneen eliniän ja terveysvaikutusten muodossa. Taloudelliset hyödyt voivat olla noin 0,16-1,30 €/km.

Ilmanlaatu paranee, kun liikenteestä aiheutuvat päästöt vähenevät.

Pyörämatkailijat tukevat paikallistaloutta. Pyöräillen matkailevat viipyvät vierailemillaan alueilla usein pidempään ja päiväbudjetti on noin 20 % suurempi muihin turisteihin verrattuna.

Lähteet:

UKK 2018: Liikkumattomuuden kustannukset Suomessa,
Motiva 2016: Bikenomics,
ADFC-Radreiseanalyse 2020,
Guthold R., G. Stevens, L. Riley & Bull F. 2018

Miksi kestäväää liikkumista (2/3)

Kestävän liikkumisen (jalankulku, pyöräliikenne, joukkoliikenne) edistäminen on tärkeä osa Loviisan asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä. Fyysisellä aktiivisuudella ja istumisen vähentämisellä on kauaskantoisia myönteisiä seurauksia niin yksilölle kuin yhteiskunnalle. Liikkumattomuus on osaltaan yhteydessä yhteiskunnalle muodostuviin terveydenhuollon suoriin kustannuksiin sekä tuottavuuden menetyksestä aiheutuviin kustannuksiin (mm. sairauspoissaolot).

Aktiivisten kulkutapojen käyttö on tapa lisätä arjessa tapahtuvaa liikuntaa. Liikkumattomuus aiheuttaa merkittäviä kustannuksia kuntatasolla, ja niistä osa kohdistuu suoraan kuntatalouteen. Kustannusten suuruuteen on mahdollista vaikuttaa aktiivisten kulkutapojen edistämällä.

Loviisan asukkaiden liikkumattomuus

aiheuttaa yhteiskunnalle vuosittain noin 8,5–20 miljoonan euron kustannukset. Kustannukset muodostuvat mm. terveydenhuollon suorista kustannuksista, tuloverojen menetyksestä ja tuottavuuskustannuksista. ([UKK-Instituutti](#))

8,5–
20,0
M€/vuosi

Liikkumattomuuden aiheuttamat vuotuiset kustannukset Suomessa



Valtioneuvoston kanslia (2018) on arvioinut, että liikkumattomuuden vuotuiset kustannukset ja tuottavuuden menetykset ovat Suomessa 3,2–7,5 miljardia euroa.

- 10...20 prosenttia koostuu kansansairauksien perus- ja erikoissairaanhoidon kustannuksista sekä lääkityksestä
- Suurin osa (80...90 %) kansansairauksien kustannuksista muodostuu työikäisen väestön (15–74 vuotta) tuottavuuden joko väliaikaisesta (sairauspoissaolot) tai pysyvästä (työkyvyttömyyseläkkeet ja ennenaikaiset kuolemat) menetyksestä.

Miksi kestäväää liikkumista (3/3)

Suomessa on valtakunnallisena tavoitteena lisätä sekä kävely- että pyörämatkojen määrää 30 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Tämän edistämissuunnitelman yhteydessä on arvioitu HEAT-laskelman avulla kävelyn ja pyöräliikenteen valtakunnallisen kasvatavoitteen mukaisia terveysvaikutuksia Loviisassa. Laskelman tulokset kuvaavat euromääräisiä vaikutuksia, joita syntyy fyysisen aktiivisuuden lisääntyessä. Laskelman tulokset ovat löydettävissä kokonaisuudessaan raportin liitteestä 2.

Terveyshyötyjen lisäksi kestävään liikkumisen yleistyessä ja liikkumisympäristön parantuessa saavutetaan hyötyjä mm. liikenneonnettomuuksien, päästöjen ja tien ylläpidon kustannuksissa.

30 %

"Tavoitteena on lisätä sekä kävely- että pyörämatkojen määrää **30 prosentilla** vuoteen 2030 mennessä" (LVM 5/2018)

2,5 M€
/ vuosi

Kasvatavoitteen mukaisella kehityksellä Loviisassa saavutetaan pelkillä terveysvaikutuksilla **2,5 miljoonan euron** vuosittaiset hyödyt

18 M€

Samalla kehityskäyrällä vuoteen 2040 mennessä terveysvaikutuksista voidaan saada yhteensä **37 miljoonan euron** hyödyt Loviisassa

Nykytila



Suunnittelualueen kuvaus

Loviisa on kylien kaupunki. Yli puolet asukkaista asuu kyläkeskuksissa ja maaseudulla. Kuntaliitoksessa vuonna 2010 Loviisan kaupunki yhdistyi naapurikuntiensa Pernajan, Liljendalin ja Ruotsinpyhtään kanssa.

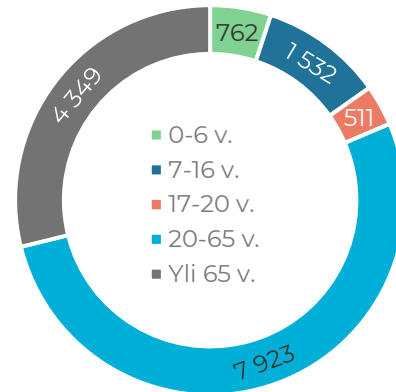
Loviisan taajamat ovat (väestömäärät YKR-aluerajausten mukaisesti):

- Loviisan keskustaajama (6 955)
- Koskenkylä (1 072)
- Tesjoki (903)
- Liljendalin kirkonkylä (508)
- Ruotsinpyhtään kirkonkylä (468)
- Pernajan kirkonkylä (449)
- Isnäs (299)
- Kuggom (250)

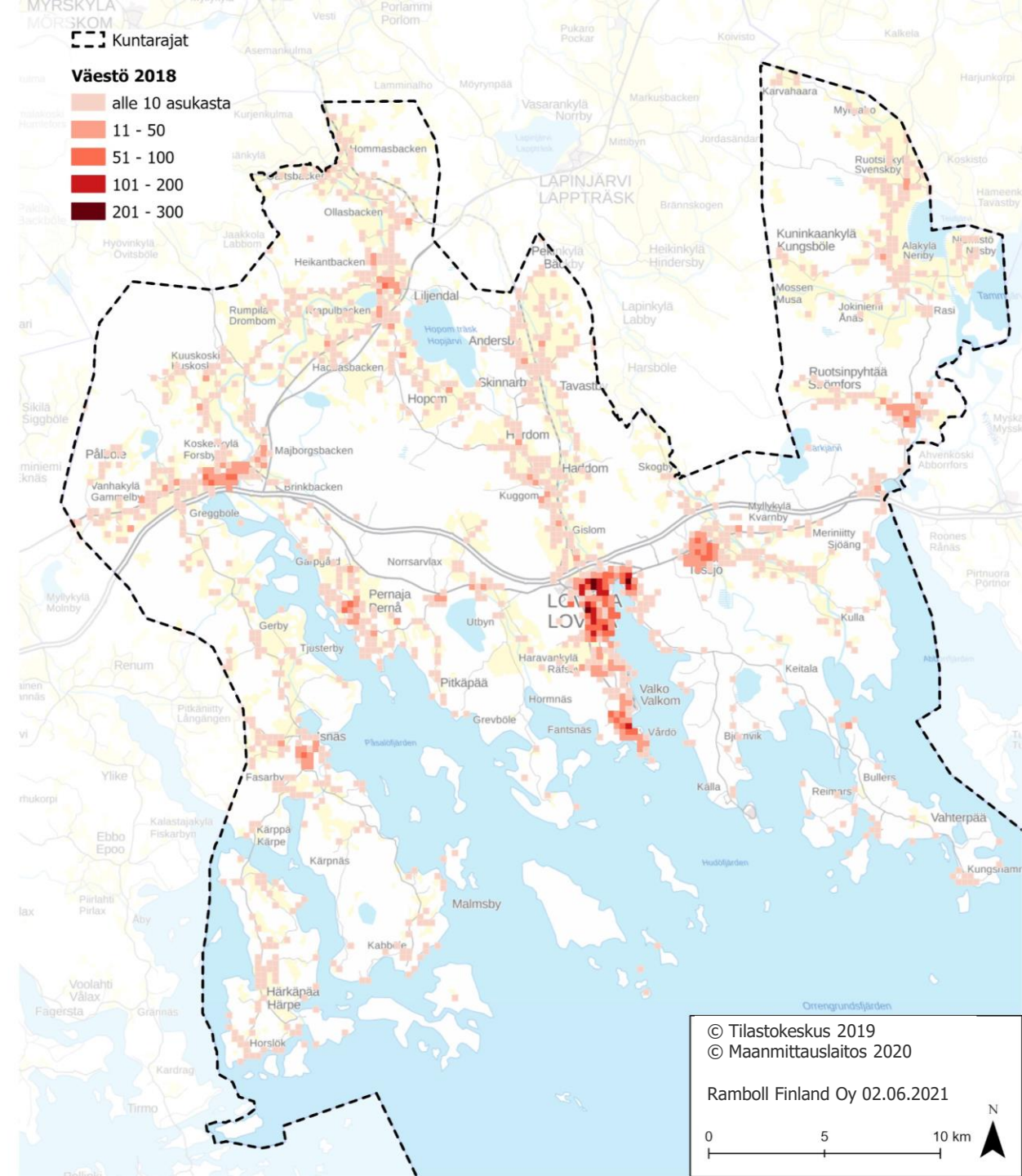
Liitteessä 3 on kuvattu karttojen avulla Loviisan liikenteellisiä olosuhteita kävelyn ja pyöräilyn kehittämisen näkökulmasta.

Loviisan väestörakenne

Lapset (0–6 v.)	762
Koululaiset (7–16 v.)	1 532
Nuoret (17–20 v.)	511
Työikäiset (21–65 v.)	7 923
Ikääntyneet (Yli 65 v.)	4 349



Lähteet:
Loviisan kaupunki: Tietoa Loviisasta (Tilastot, Loviisan kylät)
Tilastokeskus: Tunnuslukuja väestöstä alueittain 2020, Väestöennuste 2019-2040

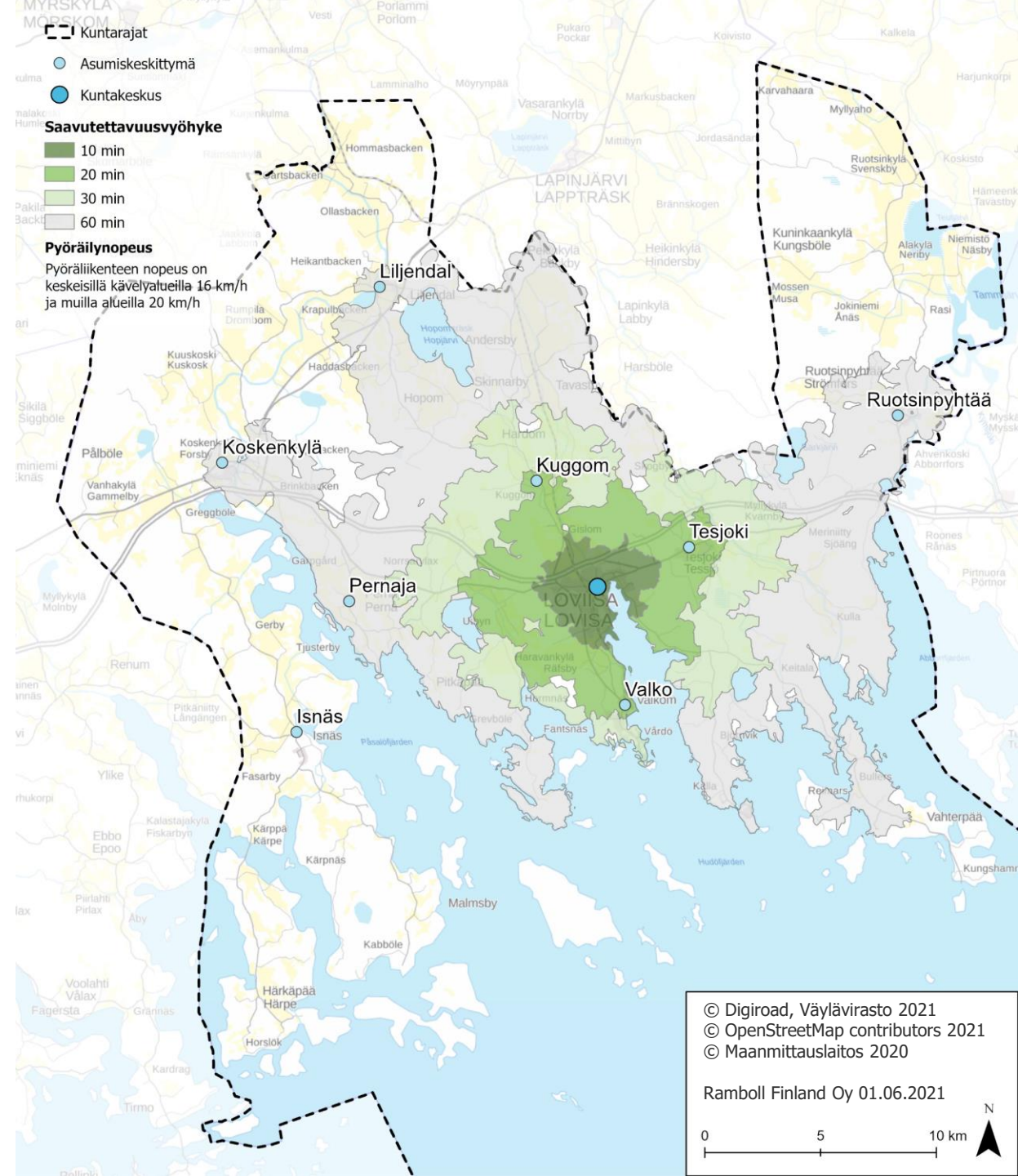


Saavutettavuus pyörällä ja jalan

Kartalla on havainnollistettu Loviisan keskustan saavutettavuutta pyöräillen. Pyöräiliikenteen ajalliseen saavutettavuuteen vaikuttavat muun muassa pyöräiliikenteenverkon sujuvuus sekä maaston muodot.

Kartalla on havainnollistettu Loviisan keskustan torin saavutettavuutta pyöräillen. Useimmat Loviisan taajamat sijoittuvat 60 minuutin saavutettavuusvyöhykkeelle. Noin 55 % Loviisan väestöstä sijoittuu 20 minuutin saavutettavuusvyöhykkeelle eli merkittävä osa väestöstä asuu potentiaalisen pyöräilymatkan päässä keskustasta. Vastaavasti alle 20 minuutin kävelymatkan etäisyydellä kaupungin ydinkeskustasta asuvan väestön osuus on noin 34 %.

Liitteessä 4 on esitetty laajemmin pyöräiliikenteen ja jalankulun ajallista saavutettavuutta Loviisassa.



Nykyiset liikkumistottumukset

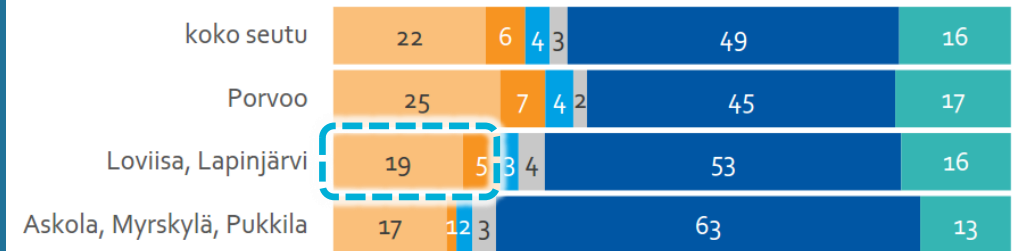
Jalankulun ja pyöräilyn yhteenlaskettu kulkutapaosuus on Loviisassa 24 % vuonna 2016 toteutetun valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen mukaan. Henkilöliikennetutkimuksessa Loviisa on raportoitu yhtenä kuntaparina Lapinjärven kanssa.

Alle 1 km pituisista matkoista suuri osa tehdään kävellen. Näillä lyhyilläkin matkoilla henkilöauton kulkutapaosuus on 26 % ja osuus kasvaa voimakkaasti matkapituuden kasvaessa. Pyöräilyn osuus tehdyistä matkoista on noin 10 % kolmen kilometrin pituisiin matkoihin saakka, jonka jälkeen osuus alkaa laskea selvästi.

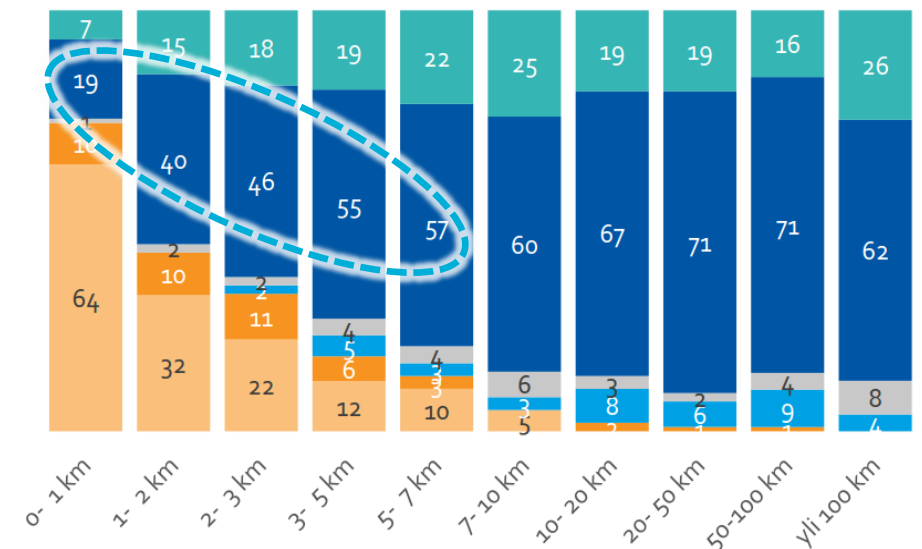
Aktiivisten kulkutapojen kulkutapaosuuden kasvattamiseen suurin potentiaali on lyhyissä ja keskipitkissä henkilöautolla tehdyissä matkoissa. Kävelyn osalta suurin potentiaali on alle 3 km:n matkoilla kun taas polkupyörä (ml. sähköpyörä) on hyvinkin kilpailukykyinen vaihtoehto autolla jopa 5–7 kilometrin pituisiin matkoihin.



Kulkutapajakauma asuinalueen mukaan (prosenttia alueen asukkaiden matkoista).



Kulkutapaosuudet matkan pituuden mukaan (prosenttia pituusluokan matkoista).



Lähde: Henkilöliikennetutkimus 2016, Traficom (Seutujulkaisu / Itä-Uusimaa)

Asukaskysely

Loviisan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman laadinnassa yksi keskeinen lähtötieto on asukailta kerätty palaute.

Palautetta ja näkemyksiä kerättiin verkkopohjaisella asukaskyselyllä, johon vastasi lähes 400 henkilöä. Kyselyn vastaajista 85 % kertoi asuvansa Loviisassa. Valtaosa vastaajista oli työkäisiä (28–64-vuotiaat). Kysely sisälsi erilliset osiot kävelyn ja pyöräliikenteen lähtökohtien kartoittamiseksi. Lisäksi kysely tarjosi mahdollisuuden jättää kartalle kohdennettuja vastauksia. Karttakysymyksillä kerättiin tietoa niin viihtyisistä kuin myös epämiellyttävistä kävelyn ja pyöräilyn ympäristöistä Loviisassa.

Seuraavilla sivuilla on nostoja kyselyn tuloksista. Kyselyvastaukset on raportoitu kokonaisuudessaan erilliseksi tausta-aineistoksi Loviisan kaupungin käyttöön.



Kyselyyn vastasi yhteensä
388 henkilöä



Vastaajista **40 %** on 25–44-vuotiaita



85 % vastanneista on Loviisan asukkaita



Asukaskysely oli auki
4.–23.5.2021 välisen ajan.
Kyselystä tiedotettiin laajasti
kaupungin viestintäkanavissa.



2 592 kartalle kohdistettua palautetta



93 % vastanneista pyöräilee jonkin verran tai paljon kesäaikana.

**Ympäri vuoden pyöräilee
5 % vastanneista.**

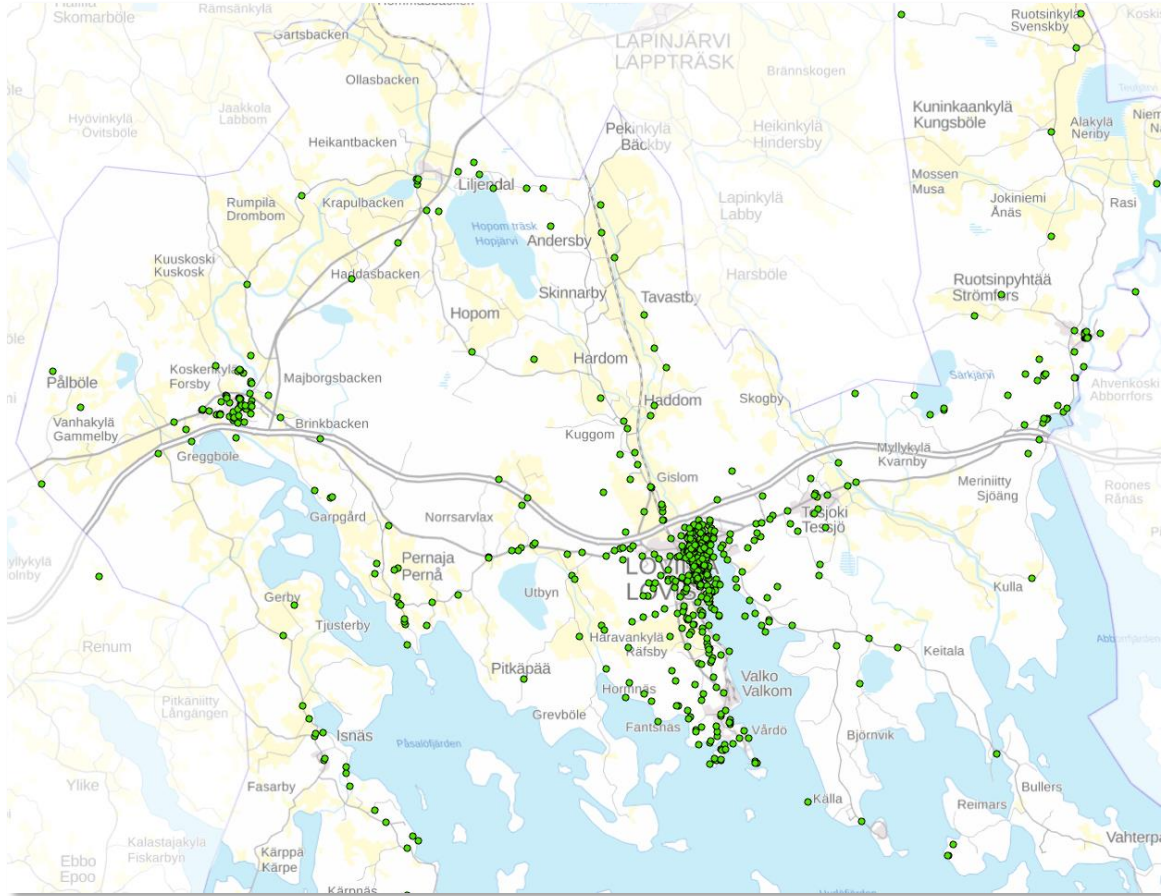


96 % vastaajista ilmoitti liikkuvansa jalan Loviisassa.

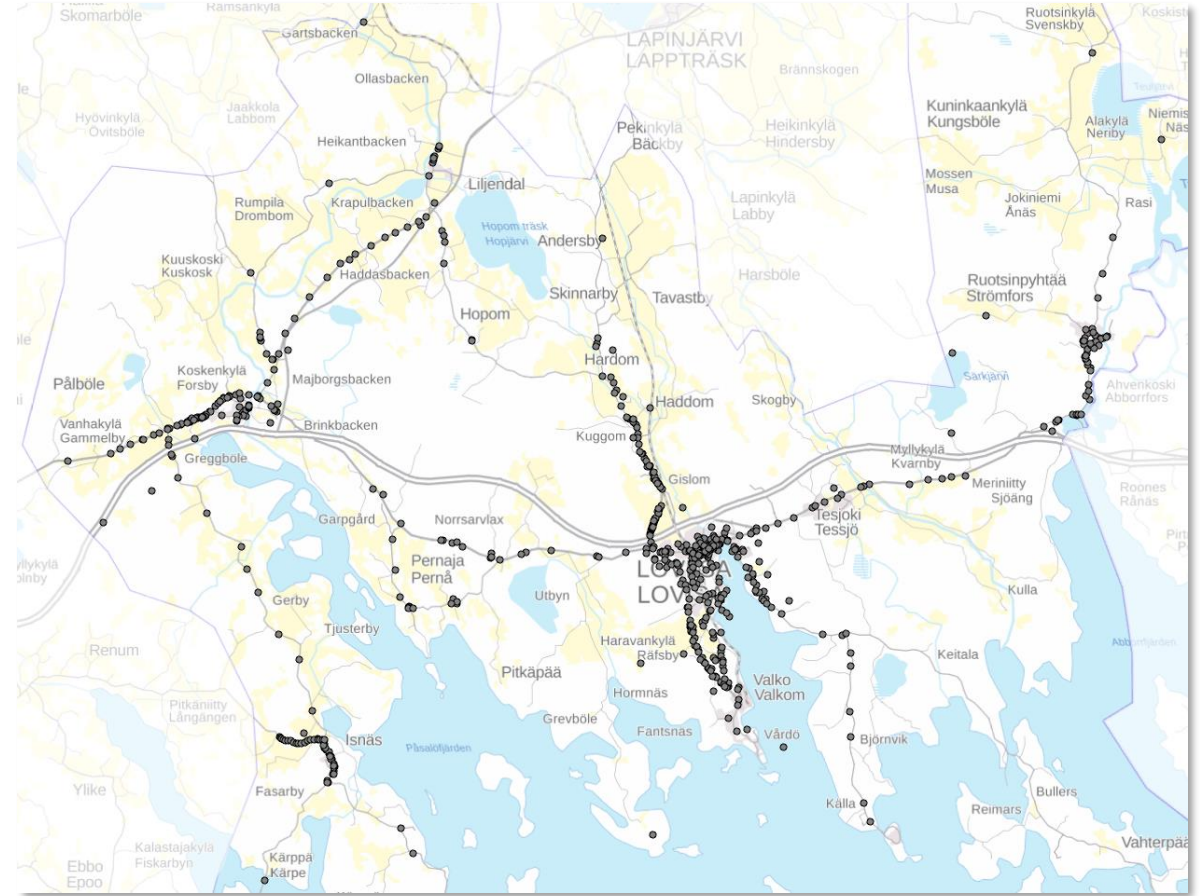


Asukaskyselyn karttapalautteet

VIIHTYISÄ PAIKKA



EPÄMIELLYTTÄVÄ PAIKKA



Asukkaiden näkemyksiä kävelyn nykytilasta

Kyselyssä asukailta tiedusteltiin motivaatiotekijöitä kävelyn lisäämiseen arjessa. Vastausten perusteella heitä motivoivat eniten käveleminen ulkoilu- ja virkistäytymistarkoituksessa sekä aktiivisen kulkutavan terveyshyödyt. Asukkaat kokevat myös, että kävely on kätevä tapa liikkua arjen matkoja.

Kyselytulosten perusteella voidaan todeta, että loviisalaiset ovat melko tyytyväisiä kävelyn olosuhteisiin. Tyytyväisyysmittarin keskiarvo oli 3,2 asteikolla 1–5. Vastaajista noin puolet (48 %) olivat erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä kävelyn olosuhteisiin Loviisassa.

Eniten toiveita saivat seuraavat kävely-ympäristön kehittämistarpeet:



KEHITTÄMISKOHTEET TOP 5 (n=234)

1. Liikenneturvallisuuden parantaminen 55 %
2. Turvallisuuden tunteen lisääminen 36 %
3. Reittien jatkuvuuden parantaminen 31 %
4. Reittien kunnan parantaminen 28 %
5. Talvikunnossapidon tehostaminen 24 %

TOP 3 motiivit Loviisassa kävelyn



76 %
Ulkoilu ja
virkistys



68 %
Terveys-
hyödyt

A → B

48 %
Kätevä tapa
liikkua



3,2

on tyytyväisyys-
mittarin*
keskiarvo kävelyn
nyky-
olosuhteista

* 5=erittäin tyytyväinen ...
1=erittäin tyytymätön

Käyttäjätarpeet

Asukaskyselyn tulosten perusteella tunnistettiin viisi kävelijätyyppiä eli käyttäjäprofiilia. Profiileihin on pyritty tiivistämään erilaiset käyttäjien arvostamat asiat, merkityksellisistä ja kehitettävistä paikoista, heidän tarpeistaan, toiveistaan ja huolistaan kävely-ympäristöjen osalta. Profiilit toimivat tukityökaluna kävely-ympäristön pitkäjänteisen ja käyttäjälähtöiseen suunnitteluun ja edistämishjelman toimenpidetarpeiden tunnistamiseen.

Profiilit eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan pikemminkin esimerkkejä erilaisista käyttäytymismalleista. Ne voivat sekoittaa eri päivinä tai saman päivän aikana yhden kävelijän kohdalla.



KAUPUNKILAINEN

Toiminta:

- Kävelee merkittävän osan Loviisan keskustan sisäisistä arkimatkoista
- Kaupunkikävelijät ovat myös muualla Loviisassa tai lähiympäristössä asuvia, jotka asioivat Loviisan keskustassa

Tarpeet:

- Turvallinen kulkeminen, eri kulkumuotojen erottelu (kävely ja pyöräily erikseen)
- Sujuvat ja esteettömät reitit, mahdollisimman vähän katkoksia reitille, esim. tien puolen vaihtoja, suojatiet linjassa reittien kanssa
- Ympärivuotinen käveltävyys

Toiveet:

- Miellyttävät reitit
- Reiteillä mahdollista kävellä myös rinnatusten esim. ystävän tai perheenjäsenen kanssa

Huolet:

- Turvallisuus

Esille nouseet reitit:

- Keskusta-Hästholmen, keskusta-Harudd, keskusta-Valko



KYLÄLAINEN

Toiminta:

- Lyhyt asiointikävely kodin ympäristössä sekä pitkillä etäisyyksillä muut liikkumistavat

Tarpeet:

- Kodin läheiset mielekkäät ja turvalliset reitit myös kävelen
- Eri kulkumuotojen erottelu (kävely, autoilu)

Toiveet:

- Paremmat ja turvallisemmat kävely-yhteydet myös pidemmille matkoille kyläkeskusten ulkopuolelle / välille
- Parempi talvikunnossapito sekä katuvalaistus.

Huolet:

- Kyläläisten tarpeiden unohtaminen, kehittämisen painottaminen Loviisan keskustaan
- Liikenneturvallisuus

Esille nouseet reitit:

- Koskenkylä, Koskenkylä-keskusta, Heikantbacken-Liljendal, Koskenkylä-Vanhakylä, Pernaja-keskusta, Lapinjärventie.



VIRKISTÄYTYJÄ

Toiminta:

- Virkistäytyy kävellen kodin lähiympäristössä, joko rakennetussa tai luonnossa
- Virkistäytyjä kulkee kävellen tai juosten, toisinaan hetkeksi pysähtyen
- Kulkee yksin, ryhmässä tai koiran kanssa – tai musiikkia / podcasteja / äänikirjaa kuunnellen

Tarpeet:

- Miellyttävän mittaiset lenkit vaihtelevassa ympäristössä ja maastossa

Toiveet:

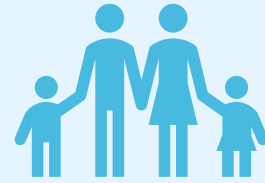
- Valikoima erilaisia reittejä joista valita

Huolet:

- Liikenne- ja koettu turvallisuus
- Reittien kunto ja käytettävyys eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina

Esille nousseet reitit:

Lenkkeilijöille ei löydy riittävästi reittejä esim. Koskenkylässä ja keskusta-Lapinjärvi-väliltä.



PERHEELLINEN

Toiminta:

- Matkat päiväkotiin, kouluun sekä harrastuksiin. Ulkoilu yhdessä perheen pienempien kanssa (leikkipuistot, pyöräretket sekä vaunulenkit).

Tarpeet:

- Turvallisemmat ja sujuvammät kävely- ja pyöräilyreitit.
- Päiväkoteihin, kouluihin ja harrastuksiin turvallinen kulku sekä turvallinen lähiympäristö.
- Turvallisten liikkumisympäristöjen myötä lapset pääsevät toimimaan itsenäisemmin.

Toiveet:

- Eritelty, turvallinen pyöräliikenne ja jalankulku, sekä asumiskeskittymissä että niiden välillä.
- Ajonopeuksien laskeminen keskeisillä jalankulkualueilla.

Huolet:

- Liikenneturvallisuus

Esille nousseet reitit:

- Koskenkylän keskus, Koskenkylä-Loviisa, Koskenkylä-Vanhakylä, keskusta-Valko.



VIERAILIJA

Toiminta:

- Vierailee Loviisassa, saapuu julkisella liikenteellä tai jättää auton parkkiin ja tutustuu ympäristöön kävellen

Tarpeet:

- Kiinnostavien kohteiden hyvä saavutettavuus kävellen, ml. Reitit, opastus, info paikan päällä ja ennakkoon, liikenne- ja koettu turvallisuus
- Paikallistunnelman aistiminen omaan tahtiin kulkiessa, välillä pysähtyen ja istahtaen, sekä valokuvat

Toiveet:

- Loviisan tarjoamat nähtävyydet, elämykset ja tunnelma tarjoutuu reittien varrella, eikä edellytä vierailijalta vaivannäköä / suunnittelua

Huolet:

- Eksyminen
- Turvallisuus

Esille nousseet reitit:

- Historialliset kohteet kuten Ungernin linnake, Rantatie, keskustan puistot.

Asukkaiden näkemyksiä pyöräilyn nykytilasta

Kyselyvastauksissa pyöräliikenteen osalta asukkaiden motivaatiotekijöitä olivat laajalti samoja kuin kävelyssä. Kolmen eniten vastauksia saaneen vaihtoehdon joukossa olivat pyöräily ulkoilu- ja virkistäytymistarkoituksessa, aktiivisen kulkutavan terveyshyödyt sekä kulkutavan kätevyys arjen matkoja.

Loviisalaiset ovat hieman tyytymättömämpiä pyöräliikenteen olosuhteisiin kun tyytyväisyyden keskiarvoa verrataan kävelyn olosuhteille annettuun arvosanaan. Tyytyväisyysmittarin keskiarvo oli 2,8 asteikolla 1–5. Vastaaajista kolmannes (30 %) olivat erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä kävelyn olosuhteisiin Loviisassa.

Eniten toiveita saivat seuraavat pyöräliikenteen kehittämistarpeet:



KEHITTÄMISKOHTEET TOP 5 (n=234)

1. Pyöräreittien laatu tai turvallisuus 54 %
2. Reittien jatkuvuuden parantaminen 49 %
3. Vapaa-ajan pyöräreittien tai maastopyöräreittien toteuttaminen/parantaminen 38 %
4. Pyöräreittien opastus ja pyöräilykartat 21 %
5. Talvikunnossapidon tehostaminen 15 %

TOP 3

motiivit Loviisassa pyöräilyyn



73 %
Ulkoilu ja
virkistys



71 %
Terveys-
hyödyt

A → B

65 %
Kätevä tapa
liikkua



2,8

on tyytyväisyys-
mittarin*
keskiarvo
pyöräilyn nyky-
olosuhteista

* 5=erittäin tyytyväinen ...
1=erittäin tyytymätön

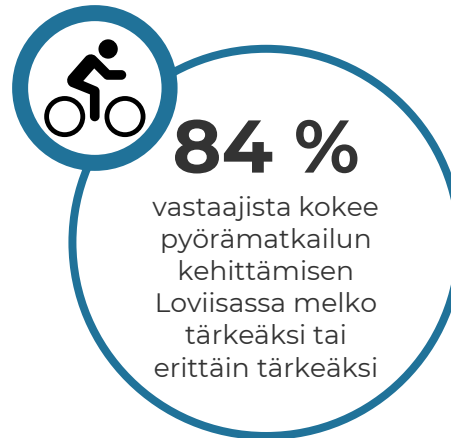
Asukkaiden näkökulmia pyörämatkailuun

Suurin osa asukaskyselyyn vastanneista näkee Loviisan potentiaalisena pyörämatkailun kohteena. Useat kyselyyn vastanneet ovat nostaneet Loviisan idyllisenä pyöräilymatkakohdeena, jossa matkailijalle tarjoutuu monipuolisia vaihtoehtoja nauttia Loviisan kauniista kylistä ja historiasta. Selkeä reittiverkosto (rengasreitit), opastus ja viitoitus sekä turvallinen erottelu autoliikenteestä katsotaan olevan tärkeitä kehittämiskohteita pyörämatkailun edistämiseksi.

→ **Pyöräily-yhteyksien parantaminen eri asumiskeskittymien sekä keskustan välillä parantaa sekä pyöräilymatkailun houkuttelevuutta että loviisalaisten arkiliikkumisen sujuvuuden ja turvallisuuden tunnetta.**

NOSTOJA KEHITTÄMISKOHTEISTA

- Selkeä reittiverkosto (rengasreitit)
- Opastus ja viitoitus
- Turvalliset yhteydet
- Pyöräily-yhteyksien parantaminen asumiskeskittymien sekä keskustan välillä
- Viestintä ja markkinointi



Poimintoja kyselyn vastauksista

"Maaseudulla löytyy erittäin houkuttelevia ja kauniita matkailukohteita. Väylien lisääminen jotta ne olisivat turvallisesti saavutettavia pyöräillen olisi erittäin tärkeää."

"Mahdollisuus lainata pyöriä. Selkeät ja turvalliset pysäköintimahdollisuudet pyörille. Matkailijoille ehdotuksia kivoiksi reiteiksi ja niihin oheislukemista reitin rakennuksista ja luonnosta."

"Säkra cykelvägar till olika sevärdheter runt om i Lovisa (Strömfors, Pernå, Liljendal osv.)"

"Maaseutu ja kylät. Jos joku haluaa esim. Porvoosta tehdä pitkän pyörämatkan Loviisaan, pysähtyy hän matkalla esim. Koskenkylässä tai Pernajassa."

"Pyöräilyreitit ja etenkin maastopyöräilyreitit paremmin esille mediassa."

"Verkosto Malmgård-Koskenkylä-Pernaja k-keskusta-Ruukki, myös Valkon suunta. Palveluja kaikkialla, olennaista väylien teko ja parantaminen, mutta myös tiedotus. Loviisan ydinkeskustan Itä-länsi-suunta on ongelma, koska koko systeemi on vanhanaikainen ja autokeskeinen."



PYÖRÄMATKAILIJA

Toiminta:

- Pyörämatkailijat liikkuvat monella tapaa riippuen matkan motiiveista, kestosta sekä pyöräilyn alalajista. He tekevät eri pituisia retkiä sekä käyttävät aikaa kohteiden tutkiskeluun.

Tarpeet:

- Pyörän kanssa matkustaminen sekä elämyshakuisuus.
- Kiinnostavien kohteiden hyvä saavutettavuus pyörällä. Hyvä reitti-informaatio.
- Paikallistunnelman aistiminen omaan tahtiin kulkién.
- Reittien varrella olevat palvelut, kuten ruokailu ja majoitus.

Toiveet:

- Pyörämatkailijan ennakkotiedottaminen saatavilla olevista reiteistä, reitille pääsystä ja reitin varren palveluista.
- Mahdollisuus vierailta Loviisan kyläkeskuksissa.

Huolet:

- Turvallisuus
- Riittävä tiedonsaanti reiteistä
- Palvelut reittien varrella

Esille nousseet reitit:

- Koskenkylä–Vanhakylä, Kuninkaantie, Rönnsä, Ruukki, Liljendal, Saaristotie, Malmgård, Pernaja

Pyörämatkailun ominaispiirteitä

- Pyörämatkailijat ovat hyvin moninainen kohderyhmä. Mm. motiivit matkalle, matkan kesto ja pyöräilyn alalajit voivat poiketa melko suurestikin toisistaan.
- Huomattavin pyörämatkailijoiden segmentti on lomallaan eripituisia pyöräretkiä tekevät matkailijat. On myös pyörämatkailijoita, jotka lomailevat harrastaakseen pelkästään pyöräilyä. Paikalliset asukkaat ovat myös potentiaalisia pyörämatkailijoita.
- Pyörämatkailijoita yhdistäviä tekijöitäkin löytyy: **pyörän kanssa matkustaminen, kohteessa liikkuminen ja elämyksellisyys ovat matkan tärkeimpiä elementtejä.**
- Pyörämatkailu tukee vastuullisten ja kestävien valintojen tekemistä erinomaisesti.
- Matkustaminen on moniin muihin liikkumistapoihin verrattuna luonnostaan hidasta ja jättää aikaa kohteisiin tutustumiseen. Suosittujen pyöräilyreittien varrella olevat paikalliset yritykset hyötyvät pyöräilijöiden jättämistä euroista.
- **Palvelut** ovat tärkeä osa matkaa: Valtaosa pyörämatkailijoista käyttää lyhyitä ja keskipitkiä reittejä, joiden varrella on paljon palveluita.

Lähde: Pyörämatkailun suunnitteluopas (Outdoorsfinland 2014)

*”Yhdessäolo,
rentoutuminen,
nautiskelu,
seikkailu,
kestävyyssurheilu,
toiminta, jännitys,
rajojen
hakeminen...”*

Päätäjien näkemyksiä

Laadittavan edistämishjelman tavoitteisiin pyydettiin näkemyksiä myös Loviisan kaupungin päättäjiltä. Päätäjille toteutetun verkkokyselyn avulla jaettiin tietoa laadittavasta edistämishjelmasta sekä kerättiin tietoa päättäjien arvostamista asioista kävelyn ja pyöräilyn edistämisen kentässä.

Sivulla on kuvattu nostoja päättäjäkyselyn tuloksista edistämistyön painopisteiden, olosuhteiden kehittämisen tärkeyden ja tärkeimpien edistämiskeinojen muodossa.

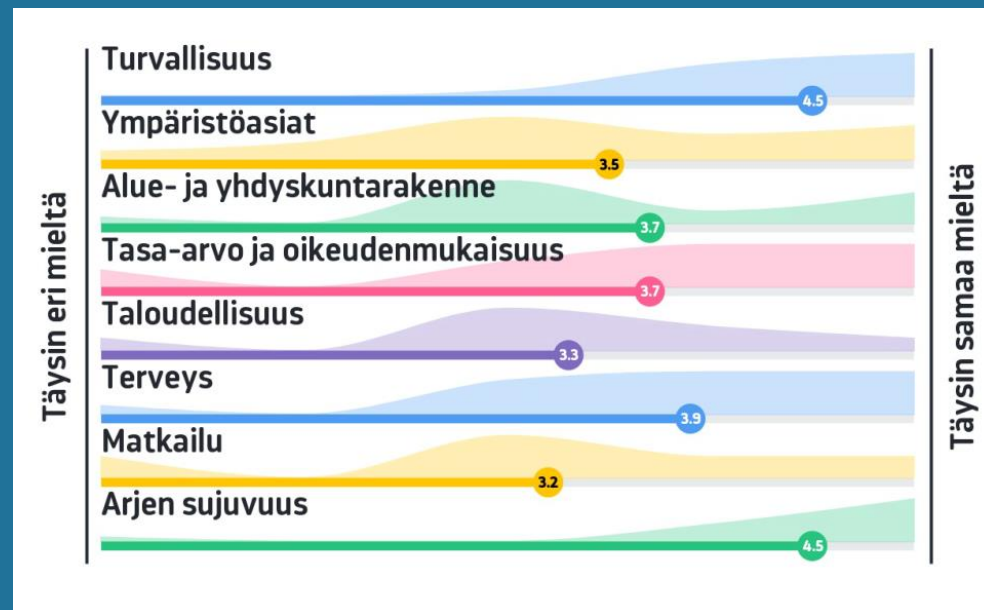
Kävelyn EDISTÄMISKEINOT TOP 5

1. Lähipalvelujen turvaaminen tai lisääminen
2. Reittien esteettömyyden parantaminen
3. Reittien turvallisuuden parantaminen
4. Viitoituksen ja opastuksen parantaminen
5. Kävelypainotteisten alueiden toteuttaminen tai kehittäminen

Pyöräilyn EDISTÄMISKEINOT TOP 5

1. Uusien pyöriteiden tai -kaistojen rakentaminen
2. Pyöräliikenteen turvallisuuden parantaminen
3. Pyöräväylien laadun parantaminen
4. Talvikunnossapidon tehostaminen
5. Pyörämatkailun tai pyöräilyyn liittyvien palveluiden kehittäminen

Edistämissuunnitelman tavoitteiden painopisteet päättäjien näkökulmasta



3,4

Kävelyn
olosuhteiden
kehittämisen
tärkeys*



3,5

Pyöräilyn
olosuhteiden
kehittämisen
tärkeys*

*4=erittäin tärkeä ...1 =ei lainkaan tärkeä

Kehittämistarpeita

Nykytilan analyysin yhteenvedona tunnistettiin työn aikana toteutetussa työpajassa kehittämistarpeita mm. seuraavissa teemoissa:

- **Liikkumisen tulee olla on turvallista kävellen ja pyöräillen**
 - Turvalliset reitit kouluihin ja vapaa-ajan kohteisiin
 - Valaistus luo turvallisuutta
 - Turvalliset risteysalueet
- **Kylien yhteydet ja palveluiden** saavutettavuus kävellen ja pyörällä tulee varmistaa
- **Tapahtumat, kampanjat ja kannustaminen** ovat tärkeä osa kävelyn ja pyöräilyn edistämistä
- Markkinoinnissa tulee panostaa **kävely- ja pyöräily-ystävällisen Loviisan imagon parantamiseen**
- **Työmatkapyöräilyn edistäminen** on tärkeää, sillä koskettaa suurta joukkoa arjen säännöllisiä matkoja
- **Laadukkaat reitit houkuttelevat liikkumaan**, jonka vuoksi nykyisten reittien kunnon parantaminen on tärkeä painopiste
- Selkeästi **merkityt reitit** ovat tärkeitä
- **Reittien palvelutason** varmistamiseen on kiinnitettävä huomiota:
 - Taukopaikkoja, penkkejä, roskiksia
 - Hoidetut alueet
- **Laadukasta pyöräpysäköintiä** tarvitaan lisää.



Visio ja tavoitteet



Visio ja yleiset tavoitteet

Loviisan kävelyn ja pyöräilyn visiota **"Kävely ja pyöräily ovat turvallisia arjen liikkeitä, jotka edistävät loviisalaisten hyvinvointia."** jalkautetaan molempia kulkutapoja koskevilla yhteisillä tavoitteilla sekä kulkutapakohtaisilla tarkentavilla kirjauksilla. Kävelyn kulkutapakohtaiset linjaukset sisältävät keskeisimpien jalankulkualueiden alueprofiilit ja aluetyyppeihin liittyvän tavoitetilan kuvauksen. Pyöräilylinjaukset sisältävät puolestaan pyöräilylinjaukset ja siihen liittyvän tarkennetun verkkokuvauksen reittien toteutusperiaatteista sekä verkon kehittämiseen liittyvät suunnittelutavoitteet.

Kokonaistavoitteena on vahvistaa kävelyn ja pyöräilyn roolia keskustassa ja kylissä liikuttaessa. Näitä kulkutapoja priorisoidaan kaikilla suunnittelutasoilla. Edistämistyötä painotetaan käyttäjätarpeiden pohjalta painottuen erityisesti kaupunkikeskustan sekä kylien alueille. Edistämishjelmassa linjatut kävelyn ja pyöräilyn edistämistyön päätavoitteet ovat:

Liikkumisen turvallisuus, Arjen sujuvuus ja Asukkaiden hyvinvointi.

Loviisassa tavoitellaan jalankulun ja pyöräilylinjaukset matkojen yhteismäärän kasvua 30 %:lla vuoteen 2030 mennessä. Matkamäärien kehittyminen on yksi edistämistyön seurannan mittareista.

Kävelyn edistämisen linjaukset

Pyöräilyn edistämisen linjaukset



RAMBOLL

LOVIISAN KÄVELYN JA PYÖRÄILIINTEEN EDISTÄMISOHJELMA

VISIO

Kävely ja pyöräily ovat turvallisia arjen liikkeitä, jotka edistävät loviisalaisten hyvinvointia.

Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen yleiset tavoitteet Loviisassa

Liikkumisen turvallisuus

Loviisassa liikkuminen kävellessä ja pyöräillen on turvallista ja se myös koetaan turvalliseksi. Erityisesti turvalliset tienylitys- ja risteysjärjestelyt sekä turvalliset ja sujuvat reitit ovat keskiössä. Reittien laatu palvelee käyttötarkoitustaan ja ne ovat hyvin ylläpidettyjä. Edistämistyössä korostetaan kävelyn ja pyöräilyn roolia liikennejärjestelyissä.



Arjen sujuvuus

Kävely ja pyöräily ovat houkuttelevia kulkutapoja arjen matkoilla Loviisassa. Lähipalvelut ovat helposti saavutettavissa kävellessä ja pyöräillen. Infrastruktuuri on laadukasta ja liikkuminen on esteetöntä sekä sujuvaa. Kävely ja pyöräily ovat aitoja liikkumisvaihtoehtoja lyhyillä ja keskipitkillä arjen matkoilla ympäri vuoden.



Asukkaiden hyvinvointi

Viihtyisät liikkumisympäristöt tukevat kävelyn ja pyöräilyn houkuttelevuutta. Lisääntynyt aktiivinen liikkuminen parantaa loviisalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Laadukkaat ja monipuoliset liikkumisolosuhteet palvelevat niin arjen kuin vapaa-ajan matkoja. Merellisyys, elinvoimaiset kylät sekä luonnonrauha tarjoavat monipuolisesti erilaisia mahdollisuuksia arjessa virkistytymiseen.



Toimenpideohjelma

Seuranta

Kävely ja pyöräily erillisinä kuljutapoina

Kävely ja pyöräily eroavat toisistaan kuljutapoina merkittävästi. Siksi niitä tulee käsitellä erikseen suunnitteluratkaisuissa molempien kuljutapojen omista lähtökohdista.

- Jalankulkijoita ovat kävelijöiden lisäksi myös esimerkiksi potkulautailijat, pyörätuolin käyttäjät, lastenvaunujen kanssa kulkevat sekä pyörää tai mopoa taluttavat. Jalankulku on osa kaikkien kuljutapojen käyttöä pääkuljutavasta riippumatta.
- Polkupyörä on ajoneuvo (Ajoneuvolaki 19 §), ja sitä tulee kohdella liikennejärjestelmässä ja -järjestelyissä enemmän hitaasti liikkuvana autona kuin kävelijänä. Siksi pyörällä liikkuminen on pyöräliikennettä.

Seuraavilla sivuilla on kuvattu tarkemmin kävelyn ja pyöräilyn kuljutapakohtaiset kehittämissuunnitelmat.



Ominaisuuksia kävelylle

- Ihmiselle luonnollisin nopeus
- Matkat yleensä hyvin lyhyitä
- Reitin valinta ja suunnanmuutokset voivat olla hyvinkin spontaaneja ja vaikeasti ennakoitavia
- Myös oleskelua, viipyilyä ja paikallaan olemista
- Hyötyy viihtyisästä ja turvallisesta ympäristöstä
- Kaipaa turvattuja tienylityksiä (suojatiet) ja esteettömiä ratkaisuja
- Kävely on osa lähes kaikkia matkoja
- Kävely on yksi jalankulun muoto
→ kävely rinnastuu mm. pyörätuolilla, rollaattorin kanssa ja potkulaudalla kulkemiseen



Ominaisuuksia pyöräilylle

- Moninkertaisesti kävelyä nopeampaa
- Matkat voivat olla melko pitkiä
- Suoraviivainen liike
→ kulkeminen tyypillisesti paikasta A paikkaan B
- Tarve pyörän pysäköinnille
- Hyötyy tasaisuudesta ja suorista reiteistä
→ pysähtymistä ja jyrkkiä käännoiksi ei suositeta
- Lainsäädännössä pyörä on ajoneuvo
→ rinnastuu enemmän autoon kuin jalankulkijaan. Mahdollisuus kuitenkin spontaaniuteen.
- Rinnasteisia ovat mm. potkupyörät, sähköavusteiset polkupyörät ja sähköpotkulaudat
- Usein väistämisvelvollinen tien ylityskohdissa

Kävelyn alueprofiilit

PROFIILIJAKO, SISÄLTÖ JA TAUSTA

Jalankulun kehittämistä eri tyyppisissä ympäristöissä Loviisassa on kuvattu alueprofiileilla, joissa esitetään profiileja koskevat kuvaukset ja alueen kävely-ympäristön kehittämisen tavoitteet. Alueprofiilit perustuvat mm. asukaskyselyn ja ohjelman laadinnan aikaiseen vuoropuheluun sekä nykytilan tarkastelun tuloksiin. Alueprofiilit on kuvattu tarkemmin seuraavien sivujen profiilikorteilla.

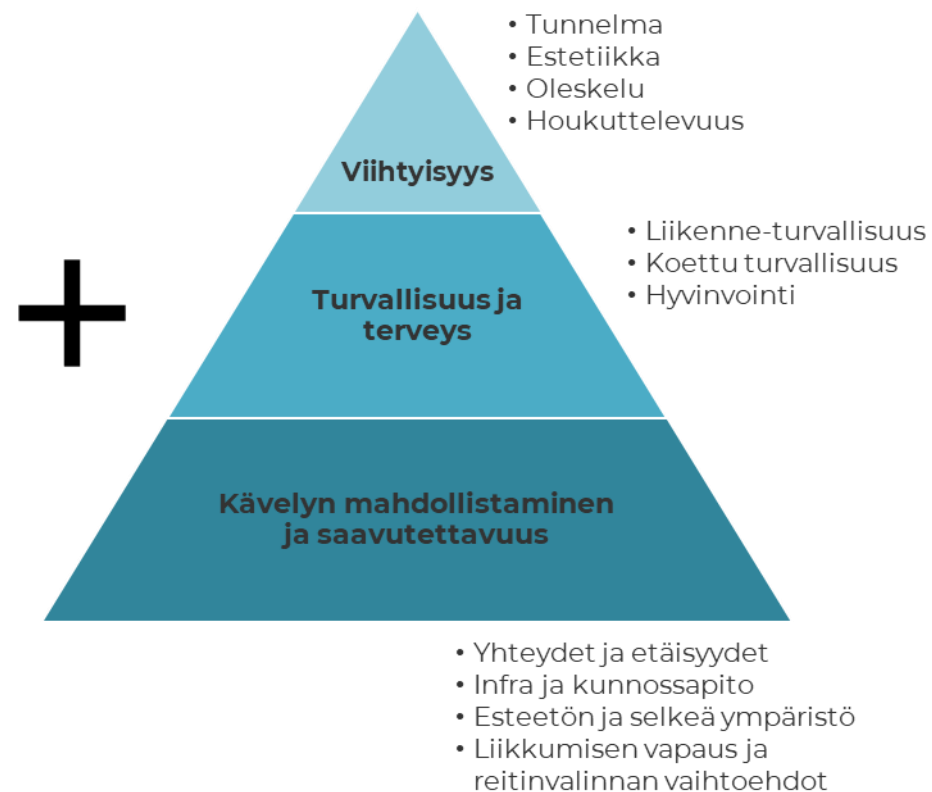
Tavoitteita ja toimenpiteitä tarkastellaan profiileissa kävelyn tarvehierarkian kolmen keskeisen teeman osalta. **Hierarkianpyramidin tasot on valittu siten, että ne ilmentäisivät kävelijän tarpeita suhteessa Loviisan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman yleisiin tavoitteisiin.**

Hierarkiakolmion alimmat tasot mahdollistavat arkielämän liikkumisen sisältäen kävelyn perusedellytykset. Ylin taso tuo perusedellytysten lisäksi tarkasteluun elämän merkityksellisyyttä ja käveltävyyttä korostavia teemoja.

PROFIILIT



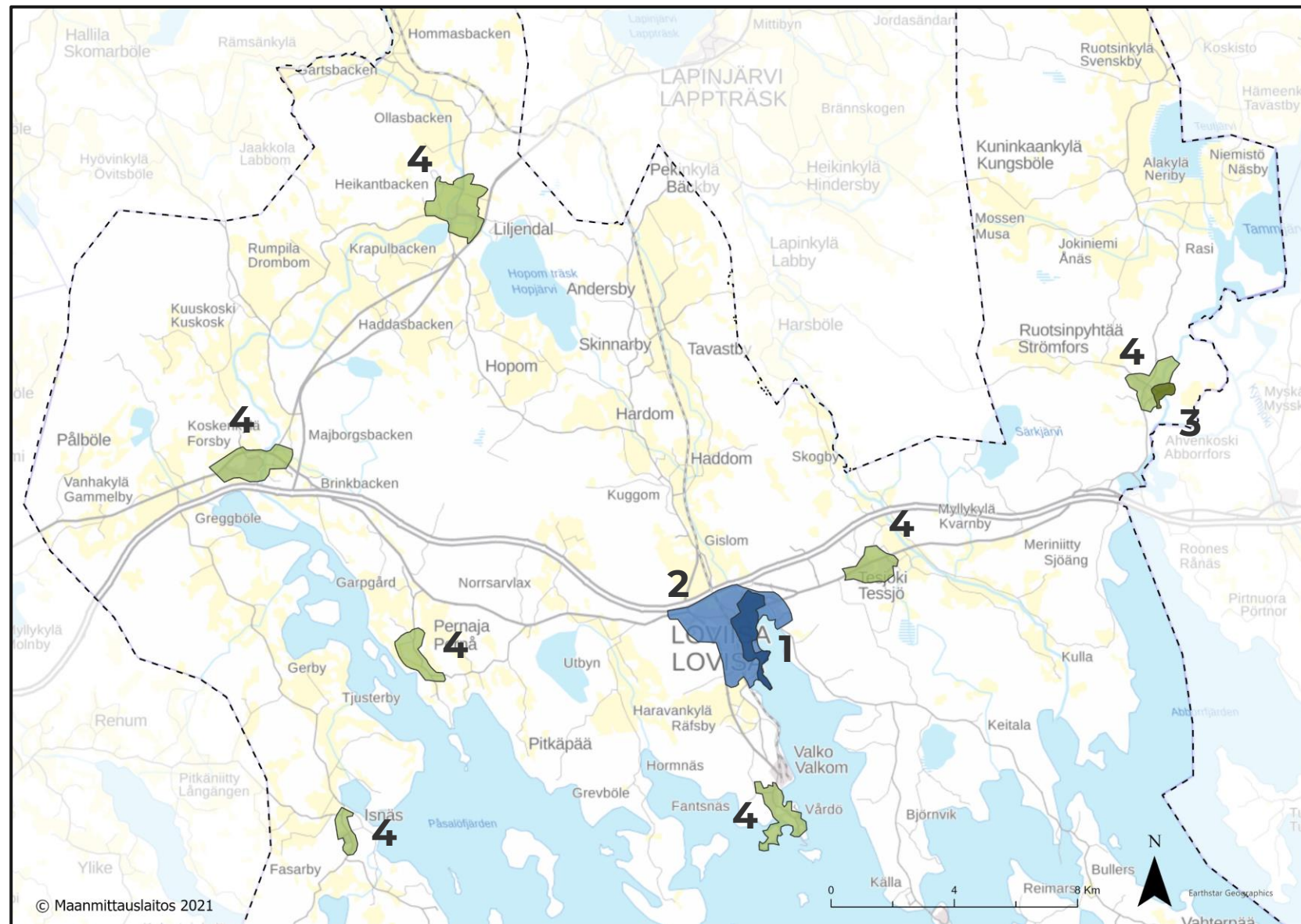
KÄVELYN TARVEHIERARKIA



Kävelyn alueprofiilit

PROFIILIT KARTALLA

- 1** Kaupunkikohde
- 2** Kaupunkiasumisen ympäristö
- 3** Kyläkohde
- Ruotsinpyhtää
- 4** Kyläasumisen ympäristö
- Isnäs
- Koskenkylä
- Liljendal
- Pernaja
- Tesjoki
- Valko



Kaupunkikohde

ALUEPROFIILIN KUVAUS

- Kaupunkimainen, tiiviisti rakennettu kävely-ympäristö: kävelyn kehittämisen edellytykset ovat hyvät.
- Profiilin alueella on eri mittakaavaisia ja ikäisiä kaupunkikortteleita, eri tyyppistä asumista, työpaikkoja, kadulle avautuvia palveluita (mm. näyteikkunat, terassit), puistoja, satama, kulttuurikohteita ja -historiaa, julkisia palveluja kuten koulut ja päiväkodit, sekä jatkoyhteyksiä eri kulkutavoilla.
- Kävelyn syitä ovat mm. asiointi, kohtaamiset, työmatkaliikenne, oleskelu ja flaneeraus ja kaupunkiin tutustuminen.
- Kävelijät ovat keskustan asukkaita, muualta Loviisasta saapuvia asioijia sekä vierailijoita: osalle kaupunki ja sen reitit ovat tuttuja, mutta osa tarvitsee opastusta ja virikkeitä kävelyn.

KÄVELIJÄT:



PERHE



KAUPUNKI-
LAINEN



KYLÄLÄINEN



VIERAILIJA



RAMBOLL



Kaupunkikohde

KEHITTÄMINEN KÄVELY-YMPÄRISTÖNÄ

	Kävelyn mahdollistaminen ja saavutettavuus	Turvallisuus ja terveys	Viihtyisyys
TAVOITTEET	<ul style="list-style-type: none"> Kävely tehdään mahdolliseksi, jotta arjen liikkuminen on sujuvaa. Kaupunkikohteessa asiointi- ja työmatkaliikkumisen mahdollistaminen kävellen ja kohteiden hyvä saavutettavuus ympäri vuoden on tärkeää. Miellyttävimpiä ovat reitit, joilla on mahdollisimman vähän katkoksia ja jotka etenevät suoraviivaisesti kohteeseen. Esteettömässä ympäristössä kävelijä on vapaa liikkumaan itsenäisesti. Esteettömyyttä voidaan tavoitella tekemällä reiteistä loogisia ja helppokulkuisia arjen sujuvuuden tueksi. Vierailijoille aluetta tutkiskelevan liikkumisen mahdollistaminen kaupunkikohteen erityinen tarve. Vierailijoille tärkeää on kiinnostavien kohteiden hyvä saavutettavuus, jonka lisäksi helppokulkuisuus lisää vierailijoiden positiivisia paikkakokemuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> Niin asukkaat kuin vierailijatkin innostuvat liikkumaan mukavissa ja turvallisessa kävely-ympäristössä, joka sisältää erilaisia aistikokemuksia ja jossa on helppo suunnistaa. Turvallinen kävely-ympäristö luo puitteet lihasvoimin liikkumisen lisäämiselle ja houkuttelee asukkaita tutkailemaan ympäristöään. Mielenkiintoiset, erilaisia aistikokemuksia sisältävät kävely-ympäristöt tarjoavat täten niin psyykkistä kuin fyysistä hyvinvointia. 	<ul style="list-style-type: none"> Viihtyisyyteen panostetaan erityisesti kiinnostavien historiallisten etappien, kaupallisen ympäristön sekä virkistävien viheralueiden ja merellisyyden avulla. Vaihtelevat ja hyvin varustellut kävely-ympäristöt lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja houkuttelevat vierailijoita.

Kaupunkiasumisen ympäristö

ALUEPROFIILIN KUVAUS

- Kaupunkimainen, melko tiiviisti rakennettu kävely-ympäristö: kävelyn kehittämisen edellytykset ovat melko hyvät alueen sisällä ja pääosin myös alueelta asiointikeskittymään.
- Profiilin alueella on eri tyyppisiä ja mittakaavaisia asuinkortteleita, julkisia palveluja kuten koulut ja päiväkodit, viheralueita sekä jonkin verran kaupallisia palveluita ja työpaikkoja.
- Kävelyn syitä ovat pääasiassa arkiasiointi, koulu- ja harrastusmatkat, kohtaaminen ja oleskelu, sekä virkistäytyminen.
- Kävelijät ovat pääasiassa alueen asukkaita.

KÄVELIJÄT:



PERHE



KAUPUNKI-
LAINEN



VIRKISTÄYTYJÄ



RAMBOLL



Kaupunkiasumisen ympäristö

KEHITTÄMINEN KÄVELY-YMPÄRISTÖNÄ

	Kävelyn mahdollistaminen ja saavutettavuus	Turvallisuus ja terveys	Viihtyisyys
TAVOITTEET	<ul style="list-style-type: none"> Tärkeimpänä liikkumisen tarpeena on kävelyn perustavanlaatuisen tarpeen täyttäminen ja kävelyn mahdollistaminen ympäri vuoden. Kävely tehdään mahdolliseksi sekä saavutettavaksi kaikille kaupunkiasumisen ympäristössä liikkuville, jotta arjen liikkuminen on sujuvaa. Julkiset palvelut, kuten koulut ja päiväkodit, harrastukset sekä virkistytymiskohteet ovat saavutettavissa kävellen. Esteettömässä ympäristössä kävelijä on vapaa liikkumaan itsenäisesti. Esteettömyyttä voidaan tavoitella tekemällä tärkeimmistä reiteistä loogisia ja helppokulkuisia arjen sujuvuuden tueksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kävelystä luodaan houkuttelevin tapa kulkea kodin lähialueella, esim. harrastuksiin, kauppaan ja virkistymään. Turvallisessa liikkumisympäristössä on mielekästä liikkua, jolloin ihmiset rohkaistuvat tekemään matkojaan auton sijaan kävellen. Viihtyisissä ympäristöissä olevat kävely-yhteydet kannustavat asukasta liikkumaan myös virkistysmielessä. Lisääntynyt liikkuminen edistää asukkaiden hyvinvointia. 	<ul style="list-style-type: none"> Viihtyisyyden näkökulmasta on keskeistä tarjota houkuttelevat ja sujuvat kävely-yhteydet alueen palveluihin. Mukavat kohtaamispaikat sekä yhdessä kulkemisen mahdollisuus lisäävät kävelyn reittien viihtyisyyttä. Monipuoliset ulkoilumahdollisuudet, kävelyn kannustaminen ja viihtyisä ympäristö lisäävät asukkaiden hyvinvointia.

Kyläkohde

ALUEPROFIILIN KUVAUS

- Maankäytöltään ympäristöään hieman tiiviimpi kävely-ympäristö kuin kyläasumisen ympäristö: kävelyn kehittämisen edellytykset ovat hyvät.
- Profiilin alueella on erityisesti kulttuurihistoriallisesti kiinnostavia kohteita ja miljöitä, palveluja ja virkistysmahdollisuuksia, sekä asumista.
- Kävelyn syitä ovat kohteeseen tutustuminen, virkistäytyminen ja asiointi.
- Kävelijät ovat kylän asukkaita, muualta Loviisasta saapuvia sekä vierailijoita: osalle kohteet ja reitit ovat tuttuja, mutta osa tarvitsee opastusta ja virikkeitä kävelyn.

KÄVELIJÄT:



PERHE



KAUPUNKI-
LAINEN



KYLÄLÄINEN



VIERAILIJA



VIRKISTÄYTYJÄ



Kyläkohde

KEHITTÄMINEN KÄVELY-YMPÄRISTÖNÄ

	Kävelyn mahdollistaminen ja saavutettavuus	Turvallisuus ja terveys	Viihtyisyys
TAVOITTEET	<ul style="list-style-type: none"> Kyläkohteen ympäristön on tärkeää tarjota keino kävelen tapahtuvaan arjen asiointiliikkumiseen, mutta myös mahdollisuuksia vierailijoille päästä tutustumaan kyläkohteessa sijaitseviin kiinnostaviin kohteisiin. Miellyttävimpiä ovat reitit, joissa sujuva yhteys jatkuu aina kohteeseen saakka. Esteettömyyttä kyläkohteessa voidaan tavoitella tekemällä reiteistä ja palveluiden ympäristöistä helppokulkuisia, jotta arjen sujuvuus voi toteutua ja vierailijan on mukava saapua kyläkohteen tarjoamiin matkailukohteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Turvallisuuden näkökulmasta tavoitellaan tilaa, missä lyhyt asiointikävely niin asukkaalle kuin vierailijalle on mahdollista ja helppoa. Turvallinen liikkumisympäristö tukee kyläympäristön kehittymistä matkailukohteena. Mielenkiintoiset, erilaisia aistikokemuksia sisältävät kävely-ympäristöt tarjoavat niin psyykkistä kuin fyysistä hyvinvointia. 	<ul style="list-style-type: none"> Kyläkohteen alueella on mahdollisuus päästä tutustumaan kiinnostaviin kohteisiin kävelen. Levähdyspaikat tarjoavat mahdollisuuden liikkua kohteiden välillä omassa rytmissä kyläkohteesta nauttien. Viihtyisyyteen voidaan panostaa korostamalla historiallisten kohteiden ja luonnonympäristön tarjoamia arvoja. Kiinnostava kävely-ympäristö lisää asukkaiden hyvinvointia ja houkuttelee vierailijoita.

Kyläasumisen ympäristö

ALUEPROFIILIN KUVAUS

- Harvemmin rakennettu asumispainotteinen alue, jossa kävelyn kehittämisen tarpeita arvioidaan tarvelähtöisesti.
- Profiilin alueella on omakotitalo- ja rivitaloasumista, julkisia palveluja kuten koulut ja päiväkodit, virkistysalueita sekä leikkipaikkoja lapsille. Alueella on myös yksittäisiä kaupallisia palveluita.
- Kävelyn syitä ovat mm. koulu- ja harrastusmatkat, kohtaaminen ja oleskelu, sekä virkistäytyminen.
- Kävelijät ovat pääasiassa kylien ja lähialueiden asukkaita.

KÄVELIJÄT:



PERHE



KYLÄLÄINEN



VIRKISTÄYTYJÄ



RAMBOLL



Kyläasumisen ympäristö

KEHITTÄMINEN KÄVELY-YMPÄRISTÖNÄ

	Kävelyn mahdollistaminen ja saavutettavuus	Turvallisuus ja terveys	Viihtyisyys
TAVOITTEET	<ul style="list-style-type: none"> Kyläasumisen ympäristössä on tärkeää tarjota keino kävelen tapahtuvaan arjen asiointiliikkumiseen etenkin lyhyillä ja päivittäisillä matkoilla. Miellyttävimpiä ovat reitit, joilla on mahdollisimman vähän katkoksia ja turvallinen reitti jatkuu aina määränpäähen saakka. Esteettömyyttä kyläasumisen ympäristössä tavoitellaan tekemällä reiteistä sujuvampia. Erityiskohteita ovat julkisten palveluiden ympäristöt, joissa ympäristön esteettömyydellä mahdollistetaan arjen sujuvuuden toteutuminen kaikkina vuodenaikoina. 	<ul style="list-style-type: none"> Turvallisuuden näkökulmasta tavoitellaan tilaa, missä lyhyt asiointikävely kodin ja palveluiden ympäristössä on turvallista. Alue tarjoaa lisäksi turvallisia virkistytymisen mahdollisuuksia. Turvallinen liikkumisympäristö tarjoaa puitteet lihasvoimin liikkumisen lisäämiselle ja houkuttelee asukkaita tutkailemaan ympäristöään tukien esimerkiksi lasten itsenäistä liikkumista. Lisääntynyt liikkuvuus edistää asukkaiden hyvinvointia. 	<ul style="list-style-type: none"> Kyläasumisen alueilla on mahdollisuus virkistäytyä, leikkiä ja kokoontua alueen tapahtumiin tai esimerkiksi ulkoilemaan. Kylien yhteisöllisyyden tukeminen kävelyn mahdollistamisella lisää osaltaan asukkaiden hyvinvointia.

Verkkosuunnittelun taustaa

Pyöräliikenteen edistämisen lähtökohdat

Lähtökohtaisesti jokainen kunnan osoite tulee olla saavutettavissa pyörällä. Polkupyörällä tulee voida turvallisesti ja sujuvasti saavuttaa kaikki kohteet kuten kodit, koulut, työpaikat ja palvelut. Tavoite ei kuitenkaan ole rakentaa erillisiä pyöräteitä, vaan kehittää pyöräilyolosuhteita ja parantaa liikenneturvallisuutta kokonaisvaltaisesti sekä sovittaa pyöräliikennettä ja muuta liikennettä yhteen koko katuverkon laajuudessa. Vaihtoehtona voi olla sopeuttaa pyöräliikennettä muuhun liikenteeseen (esimerkiksi erillisellä pyörätiellä) tai sopeuttaa muuta liikennettä pyöräilyyn (liikenteen rauhoittaminen).

Infrastruktuurin parantaminen on tärkein ja vaikuttavin pyöräliikenteen edistämiskeino.

Pyöräliikenteen verkkosuunnittelun lähtökohdat ja tavoite

Pyöräliikenteen verkkoon kuuluvat kaikki pyöräilijöiden käyttämät väylät, joita ovat kadut ja tiet, erilliset pyörätiet sekä tarvittaessa puistokäytävät ja vastaavat. Pyöräliikenteen verkon tulee olla looginen, jatkuva ja ymmärrettävä. Pyöräilijän tulee saavuttaa kaikki olennaiset määränpäättelyt helposti, turvallisesti ja nopeasti. Parhaimmillaan pyöräliikenteen yhteys on autoliikenteen yhteyttä lyhyempi.

Pyöräliikenteen verkon suunnittelu toimii lähtökohtana toimivien pyöräilyolosuhteiden suunnittelulle ja toteutukselle. Tavoitteena on luoda edellytykset polkupyörän käytölle arkisena kulkuvälineenä sekä parantaa pyöräliikenteen asemaa aina maankäytön suunnittelusta toteutukseen ja väylien kunnossapitoon asti.

Pyöräliikenteen hierarkkisen verkon tehtävänä on kuvata ja jäsentää pyöräliikenteen roolia tie- ja katuverkon eri osissa. Tietyillä verkon osilla tavoitellaan ensisijaisesti sujuvuutta, nopeutta ja turvallisuutta. Muilla verkon osilla varmistetaan kohteiden hyvä saavutettavuus.

Pyöräliikenteen hierarkkinen verkko tukee infran kehittämistoimien ja kunnossapidon suunnittelua sekä toimenpiteiden priorisointia. Se on työkalu, jolla varmistetaan yhdenmukaisen ja saumattomasti toisiinsa kytkeytyvien järjestelyjen toteutus.

Pyöräliikenteen suunnittelun muutoksia:

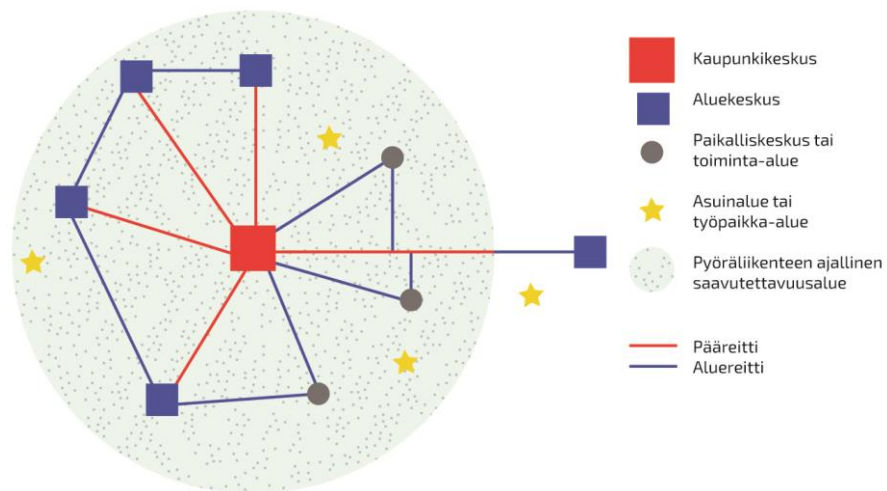
1.6.2020 voimaan tullut tieliikennelaki toi paljon muutoksia pyöräliikenteeseen. Merkittävimpiä muutoksia ovat yksisuuntaisen pyöräliikenteen korostuminen, uudet pyöräliikenteen väylätyypit (pyöräkatu, kaksisuuntainen pyöräliikenne yksisuuntaisella kadulla), uudet pyörätien jatkeen käyttöperiaatteet, uudet polkupyöräopastimet liikennevaloihin sekä väistämiseen liittyvät säännökset ja liikennemerkit. Tieliikennelain muutokseen olennaisena asiana liittyi myös Väyläviraston Pyöräliikenteen suunnittelu -ohjeen päivittyminen (Väyläviraston ohjeita 18/2020).

Verkkosuunnittelun prosessi

Pyöräliikennettä synnyttävien kohteiden määrittely ja luokittelu

Pyöräliikennettä synnyttävät kohteet määritellään ja luokitellaan pyöräliikenteen virtojen selvittämistä ja toiminnallisen verkon määrittelemistä varten.

Kohdeluokittelu voi olla esimerkiksi seuraavanlainen (Pyöräliikenteen suunnittelu -ohje):



Ajallinen saavutettavuusalue

Kun pyöräliikennettä synnyttävät kohteet on määritelty, niin ne sijoitetaan kartalle ja niiden sijoittumista tarkastellaan pyöräliikenteen saavutettavuuden näkökulmasta.

Pyöräliikenteen ajallinen saavutettavuus kuvastaa pyöräliikenteen potentiaalia. Pyöräliikennettä tapahtuu eniten alle kolmen kilometrin pituisilla matkoilla ja se vähenee merkittävästi yli seitsemän kilometrin pituisilla matkoilla.

Ajalliseen saavutettavuuteen vaikuttaa verkon sujuvuus ja maaston muodot. Pyöräliikenteen ajallisena saavutettavuusalueena voidaan reittien toiminnallisen luokituksen määrittelyssä pitää matkaa, jonka pyöräilijä ehtii kulkemaan 60–75 minuutin aikana ottaen huomioon matkan varrella olevat viivytykset.

Pyöräliikenteen pääverkon määrittäminen

Pyöräliikenteen reittien kolme toiminnallista luokkaa ovat pääreitit, aluereitit sekä paikallisreitit.

Pyöräliikenteen pääreitit sekä aluereitit yhdistävät merkittävimmät pyöräliikennettä synnyttävät kohteet toisiinsa.

Pää- ja aluereiteistä muodostuu pyöräliikenteen pääverkko. Kaikki muut pyöräilijöiden käyttämät reitit ovat paikallisreittejä.

Pyöräliikenteen verkon määrittely

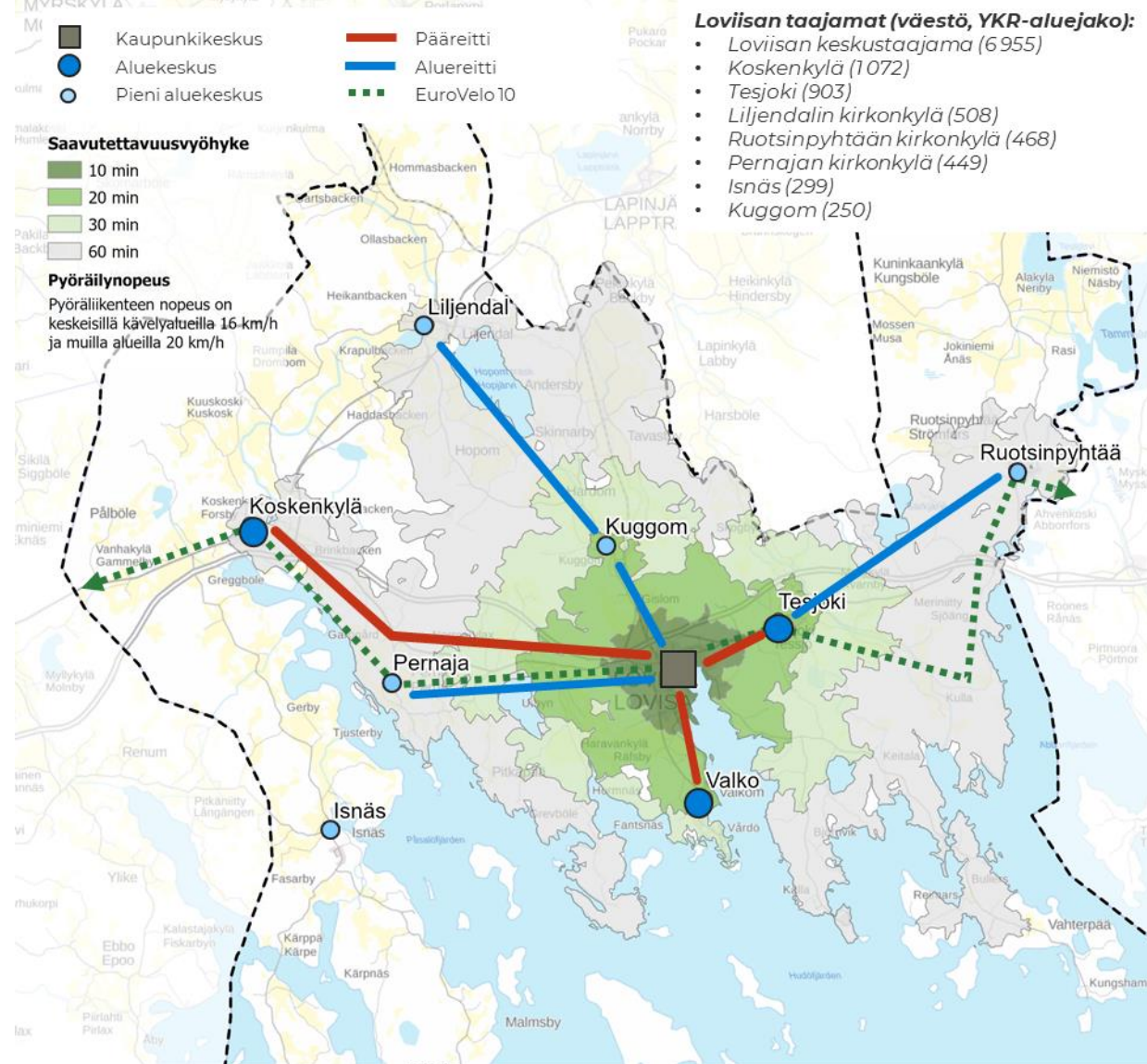
Verkon hierarkisuus Loviisassa

Loviisassa merkittävimpänä matkojen lähtö- ja määräpaikkana toimii kaupungin keskustaajama. Kaupunkikeskuksen ja 60 minuutin saavutettavuusvyöhykkeelle sijoittuvien asukasmäärältään merkittävimpien (yli 800 asukasta) aluekeskusten välisiä yhteyksiä kutsutaan **pääreiteiksi**.

Pääverkkoa täydentävät korkean laatustandardin **aluereitit**, jotka yhdistävät pieniä 60 minuutin saavutettavuusvyöhykkeellä sijaitsevia aluekeskuksia kaupunkikeskukseen. Myös kaupunkikeskuksen sekä aluekeskusten sisäiset merkittävimmät pyöräliikenteen reitit ovat aluereittejä.

Pääreitit sekä aluereitit muodostavat yhdessä Loviisan **pyöräliikenteen pääverkon**. Pyöräliikenteen pääverkkoa täydentää pyöräliikenteen aluereitit, joihin taajama-alueilla sisältyy käytännössä kaikki mahdolliset tie-, katu- ja muut yhteydet, joilla pyöräilijöillä on tarpeen liikkua.

EuroVelo 10 -reitti kulkee Porvoon suunnasta Loviisan keskustaajaman kautta Vaalimaalle saakka. Reitti on merkittävä erityisesti pyörämatkailun näkökulmasta.



Pyöräliikenteen verkon määrittäminen pohjautuu seuraavaan kohdeluokitteluun:

Kaupunkikeskus: Loviisan keskustaajama

Aluekeskus: Koskenkylä, Tesjoki, Valko

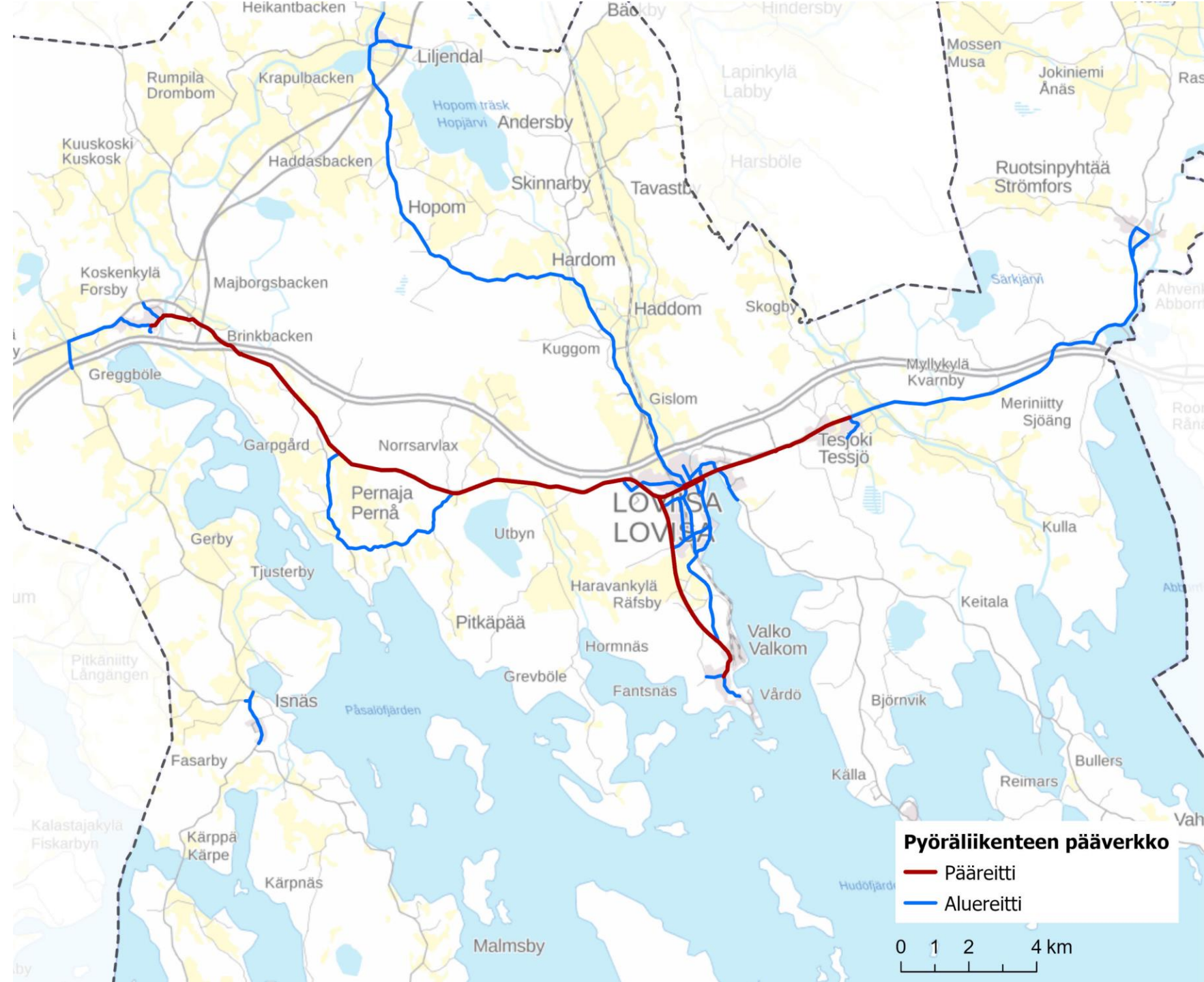
Pieni aluekeskus: Pernaja, Liljendal, Kuggom, Ruotsinpyhtää

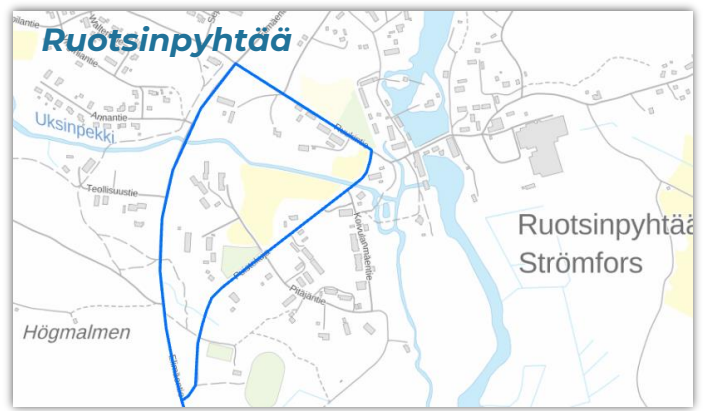
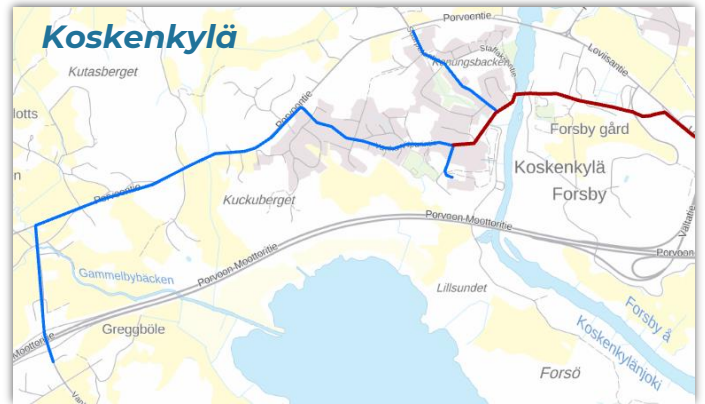
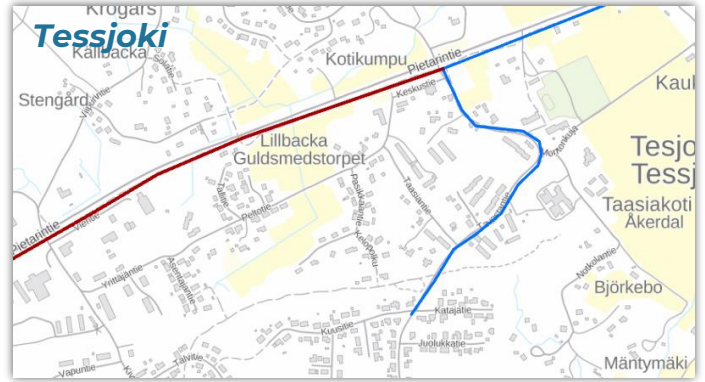
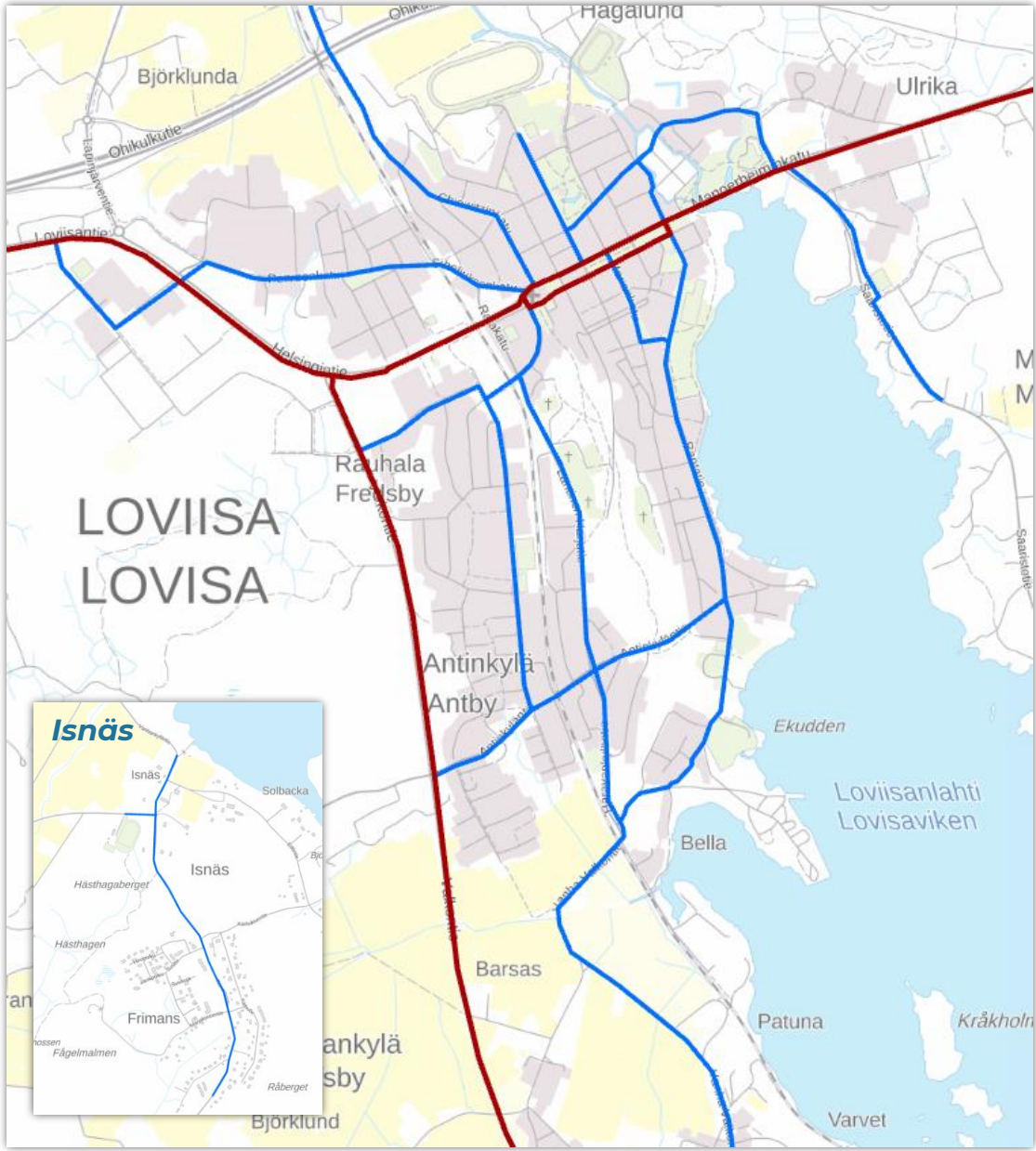
Pyöräliikenteen pääverkko

Kuvassa on esitetty Loviisan pyöräliikenteen pääverkko. Tavoitteena on, että pyöräliikenteen pääverkkoon kuuluvat yhteydet ovat laatustandardiltaan paikallisreittejä korkeatasoisempia.

Pääverkkoon kuuluu myös pitkiä maantieyhteyksiä. On huomioitava, että kaikilla yhteysväleillä ei tavoitella erillisiä pyöräliikenteen väyliä vaan pyöräliikenteen olosuhteita voidaan parantaa myös muilla keinoin.

Seuraavilla sivuilla on esitetty tarkemmat karttaotteet kaupunkikeskuksen sekä aluekeskusten sisäisistä yhteyksistä.





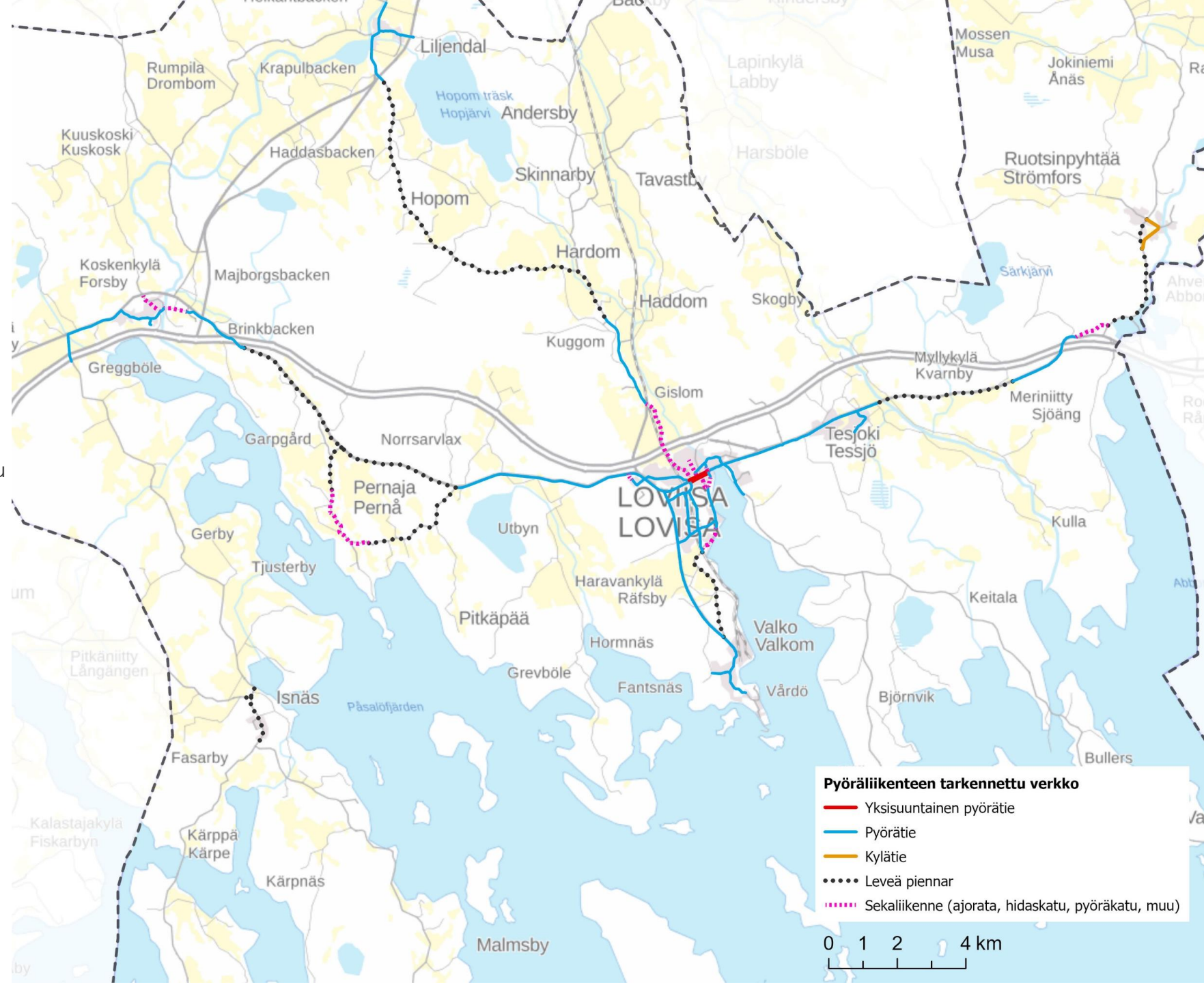
Pyöräliikenteen pääverkko
 — Pääreitti
 — Aluereitti

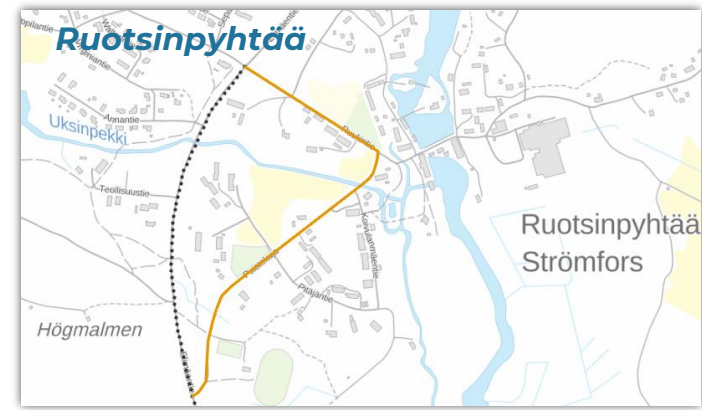
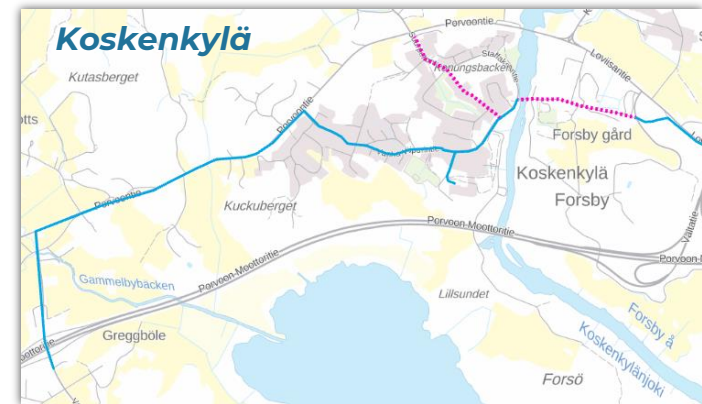
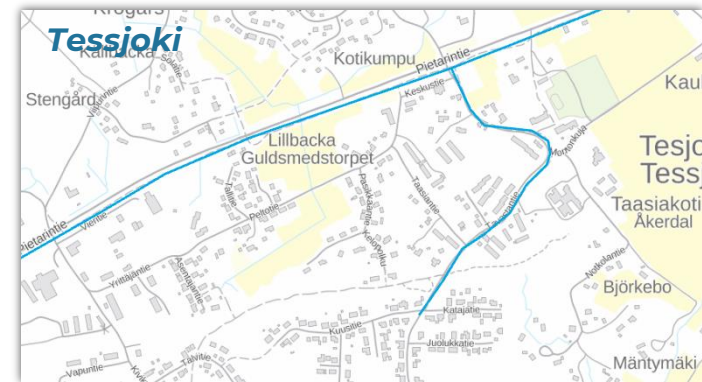
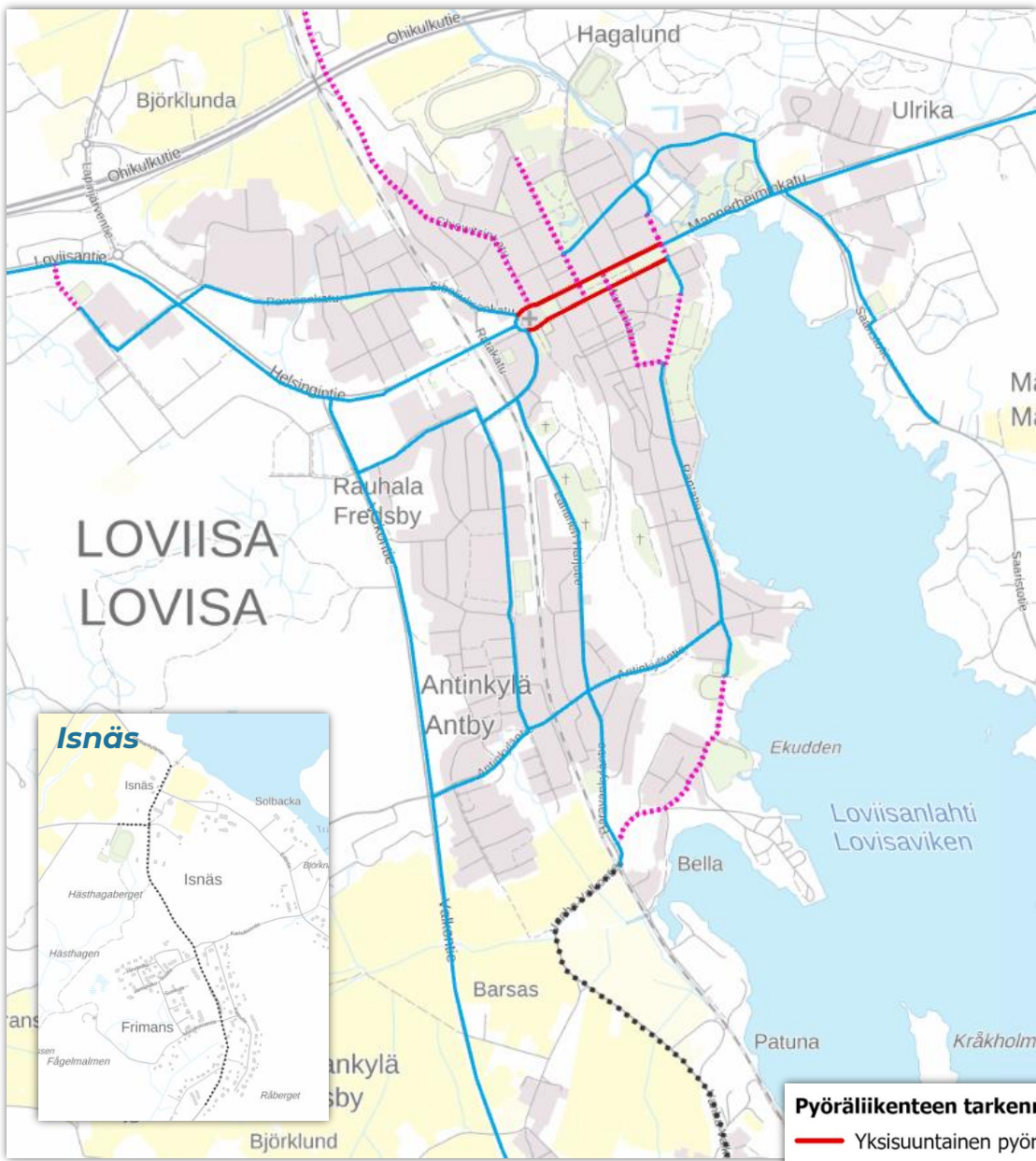
Tarkennettu pääverkko

Pyöräliikenteen tarkennetussa pääverkossa on esitetty pyöräliikenteen järjestelyjen tavoitetila. Tarkennettua verkkoa voidaan hyödyntää esim. asemakaavoitukseen liittyvässä liikennesuunnittelussa sekä muussa tie- ja katusuunnittelussa.

Kesäkuussa 2020 voimaan tullut tieliikennelaki ja Väyläviraston joulukuussa 2020 valmistunut Pyöräliikenteen suunnittelu-ohje tuovat paljon yksisuuntaista pyöräliikennettä tukevia asioita esille. Näistä mainittakoon kaksisuuntaista pyöräliikennettä parempi kapasiteetti ja turvallisemmat risteysjärjestelyt.

Loviisan tarkennettu pääverkko pohjautuu melko vahvasti olemassa oleviin pyöräliikenteen ratkaisuihin. Ydinkeskustaan esitetään yksisuuntaisia pyöräiteitä (Mannerheiminkatu, Brandensteininkatu) sekä sekaliikenne ratkaisuja. Kaupallisen keskustan ulkopuolella pyöräliikenteen järjestelyt perustuvat vahvasti yhdistettyihin pyöräliikenteen ja jalankulun väyliin. Haja-alueilla leveä piennar on yleisin ratkaisu.





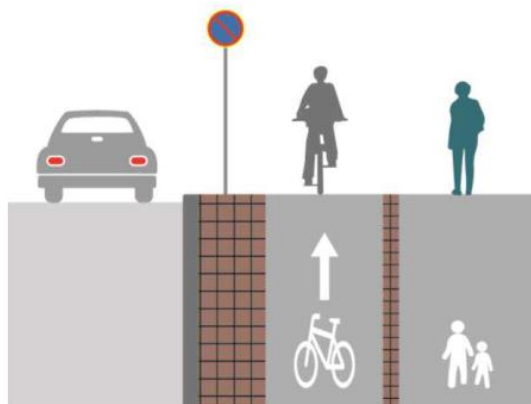
Pyöräliikenteen tarkennettu verkko

- Yksisuuntainen pyörätie
- Pyörätie
- Kylätie
- Leveä piennar
- Sekaliikenne (ajorata, hidaskatu, pyöräkatu, muu)

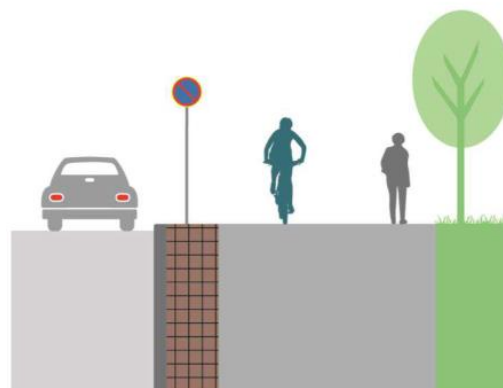


Yleiskuvaus väylätyypeistä

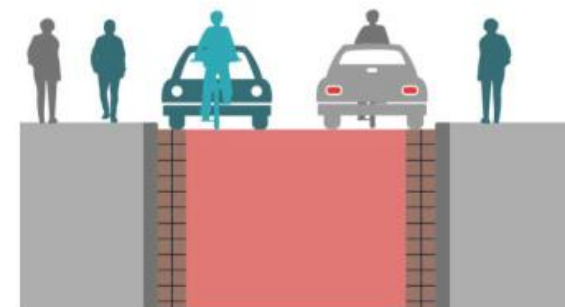
Yksisuuntainen pyörätie ja jalkakäytävä samassa tasossa.



Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä sopii väljästi rakennettuun liikenneympäristöön, jos väylän käyttäjämäärät ovat maltillisia.



Pyöräkatu on yleensä tiiviisti rakennettuun sekä rauhalliseen liikenneympäristöön soveltuva sekaliikenneratkaisu.



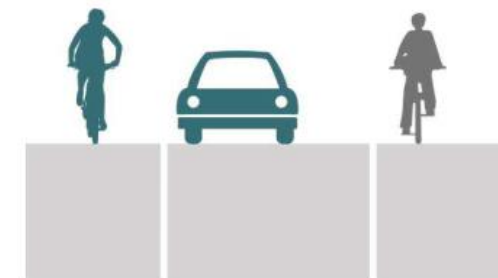
Sekaliikenneväylä rauhallisessa liikenneympäristössä.



Piennar erotellaan ajoradasta reunaviivalla.



Kylätie maantiekohteessa.



Toimenpide- ohjelma



Toimenpideohjelman rakenne

Maankäyttö ja palveluverkko

Maankäytön, liikkumisen ja liikenteen ratkaisut tukevat kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistavoitteita. Niiden avulla varmistetaan, että keskeiset toiminnot ovat helposti saavutettavissa kävellen ja pyöräillen.

Infrastrukturi ja olosuhteet

Edistämistyön keskeinen lähtökohta on mahdollistaa turvallinen ja sujuva liikkuminen kävellen sekä pyöräillen. Infrastruktuurin ja olosuhteiden parantaminen on vaikuttavin edistämistyön toimenpide.

Asenteet ja liikkumistottumukset

Kävelyn ja pyöräilyn matkamäärien kasvattaminen edellyttää kulkutapavalinnan ohjaamista ja tukemista. Kulkutapavalintaa voidaan tukea muun muassa kannustamalla, kampanjoinnilla ja tiedon lisäämisellä.

Yhteinen tahtotila

Tahtotila, rahoitus ja resurssit vastaavat ohjelman tavoitteita ja näkyvät eri hallinnonalojen toiminnassa. Jalankulku ja pyöräliikenne tunnistetaan omiksi kulkumuodoikseen suunnitteluratkaisuissa ja viestinnässä.

Seuranta

Toimenpiteiden ja vaikuttavuuden seuranta on jatkuvaa ja läpinäkyvää.

Loviisan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma linjaa tavoitteiden rinnalla keinoja tavoitteiden toteuttamiseksi. Keinot on kuvattu toimenpideohjelman, jossa esitetään tarpeelliset ja merkittävimmät toimenpiteet teemoittain.

Toimenpideohjelma on jaettu neljään kokonaisuuteen, jotka ovat:

- Maankäyttö ja palveluverkko
- Infrastrukturi ja olosuhteet
- Asenteet ja liikkumistottumukset
- Yhteinen tahtotila

Yhteinen tahtotila on kävelyn ja pyöräilyn edistämistyön perusta.

Yhteinen tahtotila, riittävä rahoitus ja resurssit mahdollistavat tavoitteellisen ja suunnitelmallisen edistämistyön poikkihallinnollisesti. Kaikki toimenpideohjelman kokonaisuudet edistävät ohjelman vision ja yleisten tavoitteiden toteutumista.

Yhteinen tahtotila

Edistämishjelman toteuttamiseksi merkittävin toimenpidekokonaisuus on yhteisen tahtotilan määrittäminen sekä rahoituksen ja resurssien osoittaminen kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistyölle. Tahtotila, rahoitus ja resurssit vastaavat ohjelman tavoitteita ja näkyvät kaupungin eri hallinnonalojen toiminnassa.

Kokonaisuuden toimenpiteitä ovat:

- Hyväksytään kävelyn ja pyöräliikenteen edistämissuunnitelma kaupungin poliittisessa päätöksenteossa, jossa ohjelman viedään hyväksyttäväksi kaupunginvaltuustoon.
- Nimetään kävelyn ja pyöräilyn edistämistyölle vastuuhenkilö(t) ja nimetään työtä koordinoiva työryhmä (esim. liikenneturvallisuusryhmä).
 - Vastuuhenkilö(t) seuraavat edistämishjelman toimenpiteiden edistymistä ja raportoivat kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen toteutumisesta päättäjille ja liikenneturvallisuusryhmälle.
- Kaupungin talousarviossa osoitetaan korvamerkitty investointitaso kävelyyn ja pyöräilyyn.
- Käyttötaloudesta rahoitetaan pienempiä ohjelmaa jalkauttavia tehtäviä.
- Jalankulku ja pyöräliikenne tunnistetaan omiksi kulkumuodoikseen suunnitteluratkaisuissa (valtakunnalliset suunnitteluohjeet).
- Jalankulku ja pyöräliikenne tunnistetaan omiksi kulkumuodoikseen kaupungin viestinnässä.

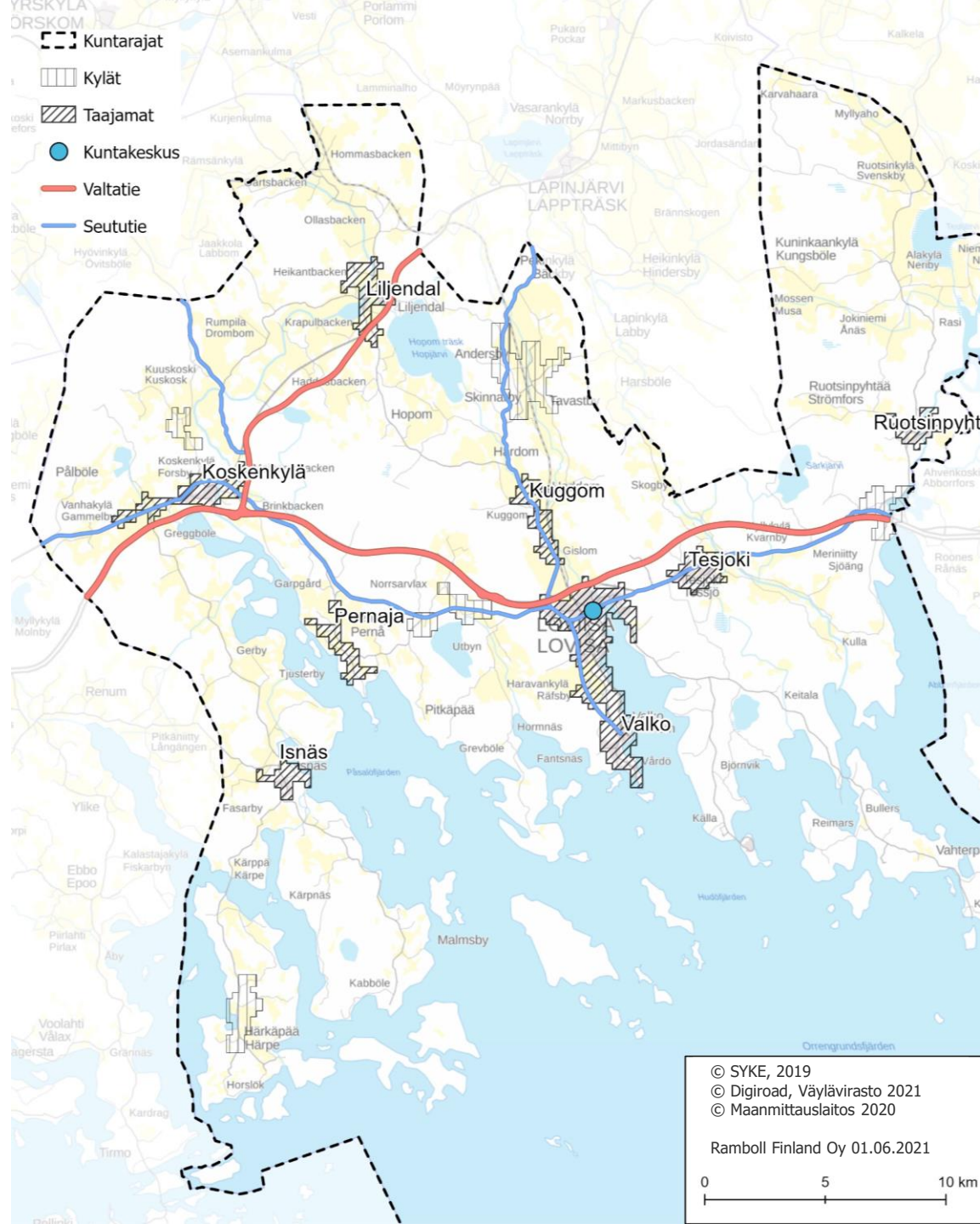


Maankäyttö ja palveluverkko

Maankäytön, liikkumisen ja liikenteen ratkaisut tukevat kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistavoitteita. Maankäytön osalta tärkeintä on keskittää toimenpiteitä tiiveimmän asutuksen alueille.

Kokonaisuuden toimenpiteitä ovat:

- Hyödynnetään keskeisten jalankulkualueiden määrittystä ja pyöräliikenteen pääverkkoa kaavoituksen tukena.
 - Pyöräliikenteen pääreitit ja jalankulkupainotteiset alueet merkitään yleiskaavakarttaan sitovana merkintänä.
- Kaavoituksen yhteydessä kaupungin kävelyn ja pyöräilyn asiantuntijoita konsultoidaan keskeisten tavoitteiden ja suunnitteluperiaatteiden huomioon ottamiseksi.
 - Väylien suunnitteluratkaisuissa noudatetaan pyöräliikenteen suunnitteluohjeen mukaisia periaatteita (Väyläviraston julkaisu 18/2020) ja tulevaa jalankulun suunnitteluohjetta (Väylävirasto, valmistuu vuonna 2022).
- Kaikkien kaavamuuotosten, palveluverkon ja liikennesuunnitelmien kohdalla arvioidaan vaikutukset kävelyn ja pyöräliikenteen kannalta. Erityisesti kiinnitetään huomiota lasten ja ikäihmisten omaehtoiseen liikkumiseen.
- Keskustan pysäköintiratkaisuilla edesautetaan ja kävelyn ja pyöräliikenteen tavoiteverkon tilatarpeita.
- Pyöräpysäköinnin mitoitus sisällytetään kaavamääräyksiin.



Infrastrukturi ja olosuhteet

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toimenpideosio painottuu infrastruktuurin ja olosuhteiden parantamiseen. Infrastruktuurin parantaminen on vaikuttavin edistämistyön toimenpide erityisesti pyöräliikenteen edistämisen näkökulmasta.

Viereisessä taulukossa on esitetty koonti infrastrukturi ja olosuhteet -kokonaisuuden toimenpiteistä ja toimenpiteitä on kuvattu tarkemmin seuraavilla sivuilla. Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin liitteen 5 toimenpidekortteilla. Esitetyt toimenpiteet vaativat tarkentavaa suunnittelua niiden toteutuksen mahdollistamiseksi.

Toimenpiteet on jaettu kävelyn ja pyöräilyn kulkutapakohtaisiin toimenpiteisiin. Lisäksi kulkutavoille on tunnistettu molempien kulkutapojen olosuhteita yhteisesti edistäviä kehittämistarpeita.



Toimenpide	Kuvaus
Esteettömyyden kehittäminen	Määritetään esteettömyyden erikoistason reitit ja alueet.
Suojatieturvallisuuden parantaminen	Inventoidaan keskeisten alueiden suojatiejärjestelyt ja suunnitellaan ne parannettavaksi ohjeiden mukaisesti.
Kävelyreittien varustelutaso	Kävelyreittien varustelutason parantaminen vilkkaimmilla kävelyalueilla sekä muilla erikseen määritettävillä reiteillä
Pyöräliikenteen pääverkon kehittäminen	Laaditaan tarkennettu investointiohjelma ja kehitetään pääverkkoa systemaattisesti kohti tavoitetilaa.
Liikenteen rauhoittaminen	Tarkistetaan nopeusrajoitukset kokonaisvaltaisesti keskustan alueelta sekä sivutaajamista.
Pyöräpysäköinnin kehittäminen	Parannetaan systemaattisesti pyöräpysäköinnin määrää ja laatua erityisesti keskustassa ja kylissä
Pyöräliikenteen viitoituksen suunnittelu ja toteutus	Suunnitellaan ja toteutetaan pyöräliikenteen viitoitus ja opastus pyöräliikenteen pääverkolle.
Väylien kunnan parantaminen	Jalankulun ja pyöräliikenteen väylien kunnan inventointi ja parantamisen ohjelmointi.
Talvihoidon laatu	Talvihoidon laadun parantaminen ja kriteeristön yhtenäistäminen ELY-keskuksen kanssa.
Valaistuksen kehittäminen	Käytetyimpien reittien riittävän yleisvalaistuksen kartoittaminen ja kehittäminen.
Virkistysreittien kehittäminen	Tunnistetaan virkistysreittien kehittämistarpeet ja ohjelmoidaan toimenpiteet.
Liikennemerkkien ja merkintöjen päivitys	Päivitetään liikennemerkkit ja niiden lisäkilvet sekä uuden tieliikennelain mukaiseksi.

Asenteet ja liikkumistottumukset

Viestintä ja markkinointi ovat tärkeä ja erottamaton osa kävelyn ja pyöräilyn edistämistä. Niiden avulla lisätään ihmisten tietoisuutta tarjolla olevista palveluista ja toivotuista käyttäytymismalleista, luodaan positiivisia mielikuvia ja vahvistetaan myönteisen ja aiempaa ekologisemman liikkumiskulttuurin syntymistä. Tietoisuuden lisääntyessä myös yksilöiden asenteet muuttuvat. Viestinnän tavoitteina ovat mm.:

- Lisätä tietoisuutta kävelyn ja pyöräilyn hyödyistä sekä positiivisista terveysvaikutuksista.
- Muuttaa mielikuvia kävely- ja pyöräilymyönteisemmiksi.
- Korostaa kävelyä olennaisena kulkumuotona muiden rinnalla.
- Korostaa pyöräliikenteen sujuvuutta ja kilpailukykyä lyhyillä ja keskipitkillä matkoilla autoon verrattuna.

Kokonaisuuden toimenpiteitä ovat:

- Viestintä ja asenteisiin vaikuttaminen ovat merkittävä osa kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistyötä.
 - Kaupungin verkkosivujen päivittäminen kävelyn ja pyöräilyn teemoilla
 - Viestinnän toteuttaminen kestävän liikkumisen mahdollisuuksista esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.
 - Asukkaiden tiedon lisääminen kävelyn ja pyöräliikenteen vaikutuksista hyvinvointiin ja terveyteen.
- Toimintasuunnitelma kalenterivuositain (yhteinen vuosikello kestävän liikkumisen edistämiseen ja liikenneturvallisuustyölle, vaihtuvat teemat ja kohderyhmät). Esimerkiksi toteuttamalla kuntalaisille ja kaupungin henkilöstölle kannustavia kampanjoita/kilpailuja/tapahtumia.
- Pyörämatkailun kokonaisvaltainen edistäminen.
- Kaupungin toimipisteiden yhteiskäyttöpyörien käyttöaseteen nostaminen ja tarpeenmukainen määrän lisääminen.



Edistämistyön seuranta



Seurannan toteutus

Loviisan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman toimenpiteiden toteuttamista ja niiden vaikuttavuutta tulee seurata säännöllisesti, jotta nähdään edetäänkö kohti asetettuja tavoitteita. Seurantatieto lisää ymmärrystä toimenpiteiden vaikuttavuudesta sekä kävelyn ja pyöräilyn ominaispiirteistä, mikä helpottaa tulevien kehittämistoimenpiteiden perustelua ja suunnittelua. Toimenpideohjelman toimenpiteiden seurantatavan määrittämisessä kannattaa hyödyntää valtakunnallista ohjeistusta (*Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 15/2014*), jossa on kuvattu kunnille soveltuvia malleja kävelyn ja pyöräilyn seurantamittariston koostamiseen.

Edistämishjelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteutumisen rinnalla seurataan ohjelman yleisten tavoitteiden toteutumista. Niiden seuranta toteutetaan määritettyjen päämittareiden avulla. Päämittarit ovat määrälliseen seurantaan perustuvia mittareita, joiden tietolähteitä ovat valtakunnalliset tilastot sekä Loviisan kaupungin toteuttamat tutkimukset ja kyselyt. Päämittarit raportoidaan erikseen kävelyn ja pyöräliikenteen osalta.

Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta on jatkuvaa ja näkyvää työtä Loviisassa. Toteutetuista toimenpiteistä ja niiden vaikuttavuudesta raportoidaan säännöllisesti kuntapäätäjille ja viestitään asukkaille osana hyvinvointikertomusta.

Seuranta toteuttaa työn päätteeksi nimettävät edistämistyön vastuuhenkilö(t) sekä kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmä. Liikenneturvallisuustyöryhmä seuraa säännöllisesti kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toteutettuja toimenpiteitä sekä suunnittelee tulevia toimenpidekokonaisuuksia niiltä osin kun ne liittyvät ryhmän toimintakenttään.



RAMBOLL

SEURANNAN PÄÄMITTARIT

Edistämishjelman toimenpiteiden toteutuminen (toimenpiteiden toteutuksen seuranta, Loviisan kaupunki)

Liikkumisen turvallisuus

- Jalankulun ja pyöräliikenteen onnettomuusmäärä (onnettomuustilasto, Tilastokeskus)
- Erikoissairaanhoidon sekä tapaturmavakuutuksesta korvattujen työmatkojen jalankulku- ja pyöräliikennetapaturmat ja niiden vakavuus (tapaturmatilastot, THL ja Tapaturmavakuutuskeskus)

Arjen sujuvuus

- Kävely- ja pyöräilymäärien kehitys valikoiduissa pyöräliikenteen pääreittien ja keskeisten jalankulkualueiden solmukohtissa (liikennelaskenta, Loviisan kaupunki)
- Jalankulun ja pyöräliikenteen kulkutapaosuuden kehitys (valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus)
- Asukkaiden kokemus kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksista (asukas-/hyvinvointikysely)
- Asukkaiden tyytyväisyys kävelyn ja pyöräilyn olosuhteisiin Loviisassa (asukas-/hyvinvointikysely)

Asukkaiden hyvinvointi

- Asukkaiden kokemus
 - kävelyn ja pyöräilyn turvallisuudesta
 - asuinympäristön viihtyisyydestä
- Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen suunnitteluun osallistettujen asukkaiden määrä (esim. asukasraadit; asukas-/hyvinvointikysely ja toimenpiteiden toteutuksen seuranta, Loviisan kaupunki)

LIITTEET

Liite 1: Valtakunnallisia sekä alueellisia tavoitteita ja linjauksia

Liite 2: HEAT-laskelma

Liite 3: Alueen kuvaus ja liikkumisympäristön nykytila

Liite 4: Pyöräliikenteen ja jalankulun ajallinen saavutettavuus

Liite 5: Infrastruktuurin ja olosuhteiden toimenpidekortit

Erilliset tausta-aineistot

Asukaskyselyn tulokset

Päätäjäkyselyn tulokset



